

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. 18' 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ωνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

Ἔτος 105ον | Ἰούνιος 2015 | 4291

Ο ΙΔΕΩΔΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ἅγιος καὶ βαθὺς ἀνατόμος τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, μᾶς παρουσιάζει στὴν μορφή τοῦ ἀποστόλου Παύλου, τὸν ἀληθινὸ, τὸν ιδεώδη ἄνθρωπο. Αὐτὸν ποὺ σφυρηλάτησε καὶ μορφοποίησε ὁ Χριστὸς μετὰ τὴ δύναμη τῆς ἀγάπης. «*Τί ποτέ ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ ὅση τῆς φύσεως τῆς ἡμετέρας ἢ εὐγένεια, καὶ ὅσης ἐστὶ δεκτικὸν ἀρετῆς τοῦτ' ἐστὶ τὸ ζῶν, ἔδειξε μάλιστα πάντων ἀνθρώπων ὁ Παῦλος*». Ποιός, δηλαδή, εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινός, ὁ σωστός καὶ ὀλοκληρωμένος καὶ πόση εἶναι ἡ εὐγένεια καὶ ἀνωτερότητα τῆς ἀνθρώπινης φύσεως καὶ πόσο δεκτικὸς ἀρετῆς εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ἔδειξε περισσότερο ἀπὸ ὅλους ὁ Παῦλος.

Θέλουμε νὰ δοῦμε τὸν ιδεώδη τύπο τοῦ ἀνθρώπου; Θέλουμε νὰ ἀτενίσουμε μοναδικὸ δυναμισμό, ψυχικὴ ἀνωτερότητα, πηγαία εὐγένεια, βαθιὰ εὐαισθησία στὸν πιὸ μεγάλο βαθμό; Θέλουμε νὰ δοῦμε σὲ τί ὕψος ἀρετῆς μπορεῖ νὰ φθάσει ὁ ἄνθρωπος; Δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ μελετήσουμε προσεκτικὰ τὴν μορφή τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

Τὸ μυστικὸ τοῦ ἡ ἀγάπης, ἡ πηγαία ἀγάπη, ἡ ἀπέραντη ἀγάπη ποὺ ἀγκαλιάζει ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ θεῖος Παῦλος ὑπέβηκε ὁ πρωταθλητὴς στὸ στίβο τῆς ἀγάπης. Ἡ βασίλισσα αὐτῆ τῶν ἀρετῶν κυρίως χαρακτήριζε τὴ ζωὴ του. Μόνο μετὰ τὸ ὀδηγητικὸ φῶς τῆς ἀγάπης μποροῦμε νὰ γνωρίσουμε τὸν μέγα Ἀπόστολο, ποὺ μετέδωσε νέα πνοὴ ζωῆς στὸν γηρασμένο τότε κόσμον καὶ ἐγένετο ὁ θεμελιωτὴς τοῦ δυτικῆς πολιτισμοῦ.

Ἡ ζωὴ του ὀλόκληρη ὑπέβηκε μιὰ προσφορά στὸν βωμὸ τῆς ἀγάπης. Δὲν τῆς ἔψαλε μόνο τὸν πιὸ ὠραῖο ὕμνον ἀπὸ ὅσους ποτε ἔμελψαν ἀνθρώπινα χεῖλη. Δὲν τὴν τοποθέτησε ἀπλῶς στὴν κορυφὴ τῆς πυραμίδας τῶν ἀξιών. Αὐτὸς διακήρυξε τὸ «**μείζων ἡ ἀγάπη**» (Α΄ Κορινθ. 13' 13).

Τὴν ἔβαλε προπάντων θεμέλιον λίθον στὴν πολυκύμαντη ζωὴ του, «**ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ θεμελιωμένοι**» (Ἐφεσ. 3' 18). Καὶ ὅταν πάλι ἔγραφε στοὺς Ἐφεσίους «**περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ**» (ε΄ 2), εἶχε πρῶτα αὐτὸς διανύσει τὸν ὠραῖο δρόμον ποὺ πιὸ μπροστὰ βάδισαν οἱ πόδες τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης.

Τὴν ἀγάπην ὁ θεῖος Παῦλος δὲν τὴν βλέπει ὡς μία ἀπὸ τίς πολλὰς ἀρετές. Τὴν αἰσθάνεται ὡς τὴν πρώτην ἀρετὴν, χωρὶς τὴν ὁποία καὶ ἂν ἔχει ὅλα τὰ

ἄλλα χαρίσματα «**γίνεται χαλκὸς ἡχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον**» (Α΄ Κορινθ. 13' 1). Αὐτὴ φανερῶναι τὴ συγγενεῖά μας μετὰ τὸν Θεὸν ποὺ εἶναι ὅλος ἀγάπη. «**Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν**» (Α΄ Ἰωάν. 4' 16). Μετὰ τὸ νὰ ἀγαπᾶ κανεὶς γίνεται ὅμοιος μετὰ τὸν Θεόν. Ἀποδεικνύει τὴ γνησιότητα τῆς καταγωγῆς του καὶ ὅτι εἶναι διδασκτὸς τοῦ οὐράνιου Πατέρα: «**Θεοδιδασκτοὶ ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν**» (Α΄ Θεσσαλ. 5' 9). Ὅσοι ἀγαποῦν ἀληθινά, ἔχουν δάσκαλό τους τὸν ἴδιον τὸν Θεόν, μᾶς τονίζει ὁ ἀγωνιστὴς τῆς ἀγάπης.

Πρότυπό του καὶ ἐμπνευστὴς του καὶ ἐδῶ εἶχε τὸν Κύριον. Βάδιζε σταθερὰ στὰ ἴχνη Ἐκείνου ποὺ πέρασε ὀλόκληρη τὴν ἐπίγειαν ζωὴν Του «**εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας**» (Πράξ. 1' 38). Διατρέχει τὴν οἰκουμένη ὀλόκληρη σκορπίζοντας παντοῦ τὰ πλούσια δῶρα τῆς ἀγάπης του. Πάντοτε ἀγαπᾶ. Καὶ ὅταν παρηγορεῖ καὶ ἐνισχύει, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐλέγχει. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἐλέγχει, διότι ἀγαπᾶ. Μετὰ σφιγμένη καρδιὰ καὶ πολλὴ ὀδύνη προσπαθεῖ νὰ διορθώσει τοὺς Κορινθίους: «**Ἐκ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρῶν, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἦν ἔχω περισσότερως εἰς ὑμᾶς**» (Β΄ Κορ. 12' 4). Μετὰ πόση τρυφερότητα ἀπευθύνεται καὶ στοὺς Γαλάτας ποὺ συχνὰ τὸν πίκραιναν! «**Τεκνία μου, οὐς πάλιν ὠδίνω, ἅκρις οὗ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν**» (δ΄ 19).

Γεμάτος θαυμασμὸ καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος μπροστὰ σ' ἓνα τέτοιο ὠκεανὸ ἀγάπης, ἀναφωνεῖ: «*Μὲ ποιὸν θὰ μπορούσαμε νὰ συγκρίνομε αὐτὸν ποὺ κάθε ἡμέρα πονοῦσε γιὰ ὀλόκληρη τὴν οἰκουμένη καὶ γιὰ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνθρώπους καὶ γιὰ τὸν καθένα χωριστά;*» Ἀσύγκριτη πράγματι θὰ παραμένει ἡ ἀγάπη τοῦ Ἀποστόλου τῆς ἀγάπης.

Μὲ τὸ νὰ ἀγαπᾶ κανεὶς γίνεται ὅμοιος μετὰ τὸν Θεόν. Ἀποδεικνύει τὴ γνησιότητα τῆς καταγωγῆς του καὶ ὅτι εἶναι διδασκτὸς τοῦ οὐράνιου Πατέρα: «Θεοδιδασκτοὶ ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν». Ὅσοι ἀγαποῦν ἀληθινά, ἔχουν δάσκαλό τους τὸν ἴδιον τὸν Θεόν,

Τὸ φιλόανθρωπο μυστήριο

Β´

Γιὰ κανένα ἀμάρτημα δὲν δικαιολογεῖται ἡ ἀπελπισία. Παράδειγμα χτυπητὸ ὁ ἀπόστολος Πέτρος. Τρεῖς φορές ἀρνεῖται τὸν Χριστό. Τὸν ἀρνεῖται μὲ ὄρκο. Μπροστὰ σὲ μιὰ ὑπηρέτρια. Καὶ δὲν εἶναι ἕνας τυχαῖος. Εἶναι Ἀπόστολος. Ἐνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀγαπημένους, ποὺ ἔδινε ξεχωριστὲς ὑποσχέσεις ἀφοσιώσεως.

Μεγάλο τὸ ἀμάρτημα. Μεγάλη καὶ ἡ μετάνοια. Ἀμέσως ἔπεσε καὶ ἀμέσως σηκώθηκε. Ἡ εἰλικρινὴς μετάνοια ὄχι μόνο τοῦ χάρισε τὴν συχώρηση. Τὸν ἀποκατέστησε καὶ στὴν πρώτη του θέση. **«Ἐξεληθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς»** σημειώνει ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος (κοτ´ 75).

«Πόση ἦταν τῶν δακρῦν ἐκείνων ἡ δύναμη κανένας λόγος δὲν θὰ μπορέσει νὰ παραστήσει, παρατηρεῖ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος. Τὴν φανερῶνει ὅμως τόσο καθαρὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πραγμάτων. Γιατὶ μετὰ ἀπὸ τὴ φοβερὴ ἐκείνη πώση, τὴν λέω φοβερὴ, ἐπειδὴ κανένα κακὸ δὲν εἶναι ἴσο μὲ τὴν ἄρνηση τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ ἀπὸ τόσο μεγάλο κακὸ, τὸν ἐπαναφέρει καὶ πάλι στὴν προηγούμενη τιμὴ καὶ τοῦ ἀναθέτει τὴ φροντίδα τῆς Ἐκκλησίας. Μὴ, λοιπόν, καὶ σὺ ἔνεκα τῶν ἀμαρτιῶν σου χάσεις τὸ θάρρος σου καὶ ἀπογοητευθεῖς. Γιατὶ τὸ χειρότερο σημεῖο τῆς ἀμαρτίας εἶναι νὰ μένει κάποιος στὴν ἀμαρτία. Καὶ τὸ πιὸ φοβερὸ στὴν πώση, εἶναι νὰ μένει κανεὶς σ´ αὐτήν».

* * *

Ἡ εἰλικρίνεια καὶ ἡ συντριβή, ποὺ εἶναι πάντα ὁ πιὸ μεγάλος ἐχθρὸς καὶ καταλύτης τῆς ἀμαρτίας, ἀνοίγει τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σ´ ἕνα ληστή.

Ἡ πατερικὴ σοφία, ποὺ ἐπισημαίνει τὴν παγίδα τῆς ἀπελπισίας, τονίζει ἐπίσης καὶ τὸν κίνδυνο τῆς ἀμέλειας. Ὅπως καὶ νὰ τὸ κάνουμε

ἡ πώση εἶναι πώση. Καὶ δὲν πρέπει νὰ παίξει κανεὶς μὲ τὴν σωτηρία του. Χρειάζεται νὰ ἀγρυπνᾷ καὶ νὰ μὴν ἀμελεῖ. Βεβαίως ὅταν πέσει, πρέπει νὰ σηκωθεῖ. Τὸ καλύτερο ὅμως εἶναι νὰ φροντίσει νὰ μὴν πέσει. Ὁ Χρυσόστομος κάνει μιὰ ταυτόχρονη καὶ βαθιὰ ψυχολογημένη θεώρηση τῆς ἀπελπισίας καὶ τῆς ἀμέλειας. Γράφει:

«Δὲν πρέπει οὔτε νὰ ἀπελπίζομαστε οὔτε νὰ ἀμελοῦμε, γιατί καὶ τὰ δύο εἶναι καταστρεπτικά. Ἡ ἀπελπισία ἐκείνον, ποὺ ἔπεσε σὲ παράπτωμα, δὲν τὸν ἀφήνει νὰ σηκωθεῖ. Καὶ ἡ ἀμέλεια ἐκείνον ποὺ εἶναι ὀρθιος τὸν κάνει νὰ πέσει. Ἡ ἀμέλεια σου στερεῖ τὰ ἀγαθὰ ποὺ ἀπέκτησες. Ἡ ἀπελπισία δὲν σὲ ἀφήνει νὰ ἀπαλλαγεῖς ἀπὸ τὰ κακὰ ποὺ ἔχεις. Ἡ ἀμέλεια κατεβάζει καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς οὐρανοὺς. Ἡ ἀπελπισία γκρεμίζει σ´ αὐτὴ τὴν ἄβυσσο τῆς κακίας. Ἄν δὲν ἀπελπισθεῖς, ἀκόμα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, μπορεῖς γρήγορα νὰ ξαναγυρίσεις στὴν

ἀρετή...

»Ἄς δοῦμε καὶ τῶν δύο τῆ δύναμη. Ὁ διάβολος ἦταν προηγουμένως ἀγαθός. Ἐπειδὴ ὅμως ἔδειξε ἀμέλεια καὶ ἀπόγνωση, ἔπεσε σὲ τόση κακία, ὥστε νὰ μὴ μπορεῖ πιά νὰ σηκωθεῖ ἀπὸ αὐτή. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἦταν βλάσφημος καὶ διώκτης καὶ ὑβριστής. Ἐπειδὴ ὅμως ἔδειξε προθυμία καὶ δὲν κυριεύθηκε ἀπὸ ἀπελπισία, σηκώθηκε ἀπὸ τὴν ἀμαρτία καὶ ἔγινε ἴσος μὲ τοὺς ἀγγέλους. Ὁ Ἰούδας ἦταν ἀπόστολος, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἔδειξε ἀμέλεια ἔγινε προδότης. Ὁ ληστὴς πάλι ὕστερα ἀπὸ τόση κακία, ἐπειδὴ δὲν ἀπελπίσθηκε, πρῶτος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους μπήκε στὸν Παράδεισο... Αὐτά, λοιπόν, νὰ ἔχουμε ὑπόψη μας καὶ ποτὲ νὰ μὴν ἀπελπίζομαστε. Γιατὶ κανένα ὄπλο δὲν εἶναι τόσο ἰσχυρὸ, στὸν σατανᾶ, ὅσο ἡ ἀπόγνωση. Δὲν τοῦ προσενοῦμε τόση εὐχαρίστηση, ὅταν ἀμαρτάνουμε, ὅση ὅταν ἀπελπίζομαστε».

* * *

Ἡ Ἐκκλησία μας, ἀνάμεσα στὰ συγκλονιστικὰ παραδείγματα μετανοίας, μᾶς προβάλλει καὶ τὸν ληστή. Ἐνα ληστὴ ποὺ λήστεψε τὸν Παράδεισο. Ὁ ληστὴς αὐτὸς παρουσιάζεται ὑπόδειγμα μετάνοιας.

Πόση εἰλικρίνεια, πόση διάθεση μετάνοιας φανερῶνει ἐκεῖνο τὸ **«δικαίως»**, ἐκεῖνο τὸ **«ἄξια ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν»!** (Λουκ. κγ´ 41). Δίκαια ἐμεῖς οἱ ληστὲς βρισκόμαστε σ´ αὐτὴ τὴ θέση, σ´ αὐτὴ τὴν ἔσχατη καταδίκη, ὁμολογεῖ μὲ συντριβή. Ἀπολαμβάνουμε ἄξια αὐτῶν ποὺ πράξαμε. Αὐτὴ ἡ τιμωρία μᾶς ἄξιζε. Ἄν ὑποφέρουμε, ὑποφέρουμε γιατί ἐμεῖς κάναμε ἄλλους νὰ ὑποφέρουν. Δίκαιη ἐπομένως ἡ τιμωρία μας. Φόνους κάναμε. Φόνους ἀπολαμβάνουμε.

Αὐτὴ ἡ εἰλικρίνεια καὶ συντριβή, ποὺ εἶναι πάντα ὁ πιὸ μεγάλος ἐχθρὸς καὶ καταλύτης τῆς ἀμαρτίας, ἀνοίγει τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σ´ ἕνα ληστή. Καὶ βλέπει πιὸ καθαρὰ ἀπὸ ὅλους, τοὺς σοφοὺς νομοδιδασκάλους καὶ τοὺς θρησκευτικοὺς ἡγέτες, ποὺ τὸ πάθος καὶ ἡ ὑποκρισία τύφλωνε τοὺς ὀφθαλμοὺς τους. **«Καὶ ὅλα αὐτά, ὅπως γράφει ὁ Χρυσόστομος, χωρὶς νὰ δεῖ νεκροὺς νὰ ἀνασταίνονται, λεπρὸς νὰ καθαρίζονται, θάλασσα νὰ γαληνεύει, δαίμονες νὰ φυγαδεύονται, ψωμὰ νὰ πολλαπλασιάζονται καὶ ὅλα τὰ ἄλλα, ποὺ εἶδε ὁ λαὸς τῶν Ἰουδαίων. Καὶ μολονότι τὰ εἶδε δὲν δίστασε νὰ τὸν σταυρώσει».**

«Μνήσθητί μου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου». Σταυρὸ βλέπει καὶ βασιλεία ὀραματίζεται. Ἡ ἐξήγηση; Ὁ μετανοημένος ληστὴς παρατηροῦσε μὲ τὰ μάτια τῆς πίστεως. Προχωροῦσε ἀπὸ τὰ βλεπόμενα στὰ μὴ βλεπόμενα. Ἀπὸ τὴ φαινομενικὴ ἀσημότητα στὴ θεότητα. Γι´ αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος, ποὺ δὲν κρίνει **«τὴν κατ´ ὄψιν κρίσιν»**, ἀλλὰ βλέπει στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς τοῦ ληστή, βραβεύει τὴν πίστη καὶ τὴ μετάνοιά του καὶ τοῦ προσφέρει τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. **«Σήμερον μετ´ ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ».**

«Υπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἔλπιεῖς»

(Ψαλμὸς 90, 4)

Εἶναι γνωστὸ τὶ κάνει ὁ ἀετός, γιὰ νὰ ἐκπαιδεύσει τὰ μικρά του. Παίρνει τὰ ἀετόπουλά του καὶ τὰ ὀδηγεῖ ὡς τὴν ἄκρη τοῦ γκρεμοῦ. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὰ σπρώχνει γιὰ νὰ δοκιμάσουν τὰ φτερά τους καὶ νὰ ἀποκτήσουν δύναμη καὶ αὐτοπεποίθηση γιὰ νὰ πετοῦν. Σὲ ὅλη αὐτὴ τὴν προσπάθειά τους τὰ παρακολουθεῖ προσεκτικά. Καὶ εἶναι ἔτοιμος, ἂν διατρέξουν κίνδυνο νὰ ἐπέμβει, γιὰ νὰ τὰ σπκώσει στὰ δυνατὰ φτερά του.

Πολλὰ θὰ μπορούσε νὰ μᾶς πεῖ τὸ παράδειγμα αὐτό. Ποιὸς δίδαξε στὸν ἀετὸ αὐτὴ τὴν τεχνικὴ καὶ τὴν τακτικὴ; Ποιὸς τοῦ ἔβαλε μέσα του αὐτὴ τὴ φροντίδα καὶ τὴ στοργὴ γιὰ τὰ μικρά του; Ποιὸς ἄλλος ἀπὸ τὸν πάνσοφο Δημιουργό; Ἀπὸ Αὐτὸν ποὺ μᾶς προέτρεψε νὰ μαθητεύσουμε στὸ μεγάλο σχολεῖο τῆς φύσεως καὶ νὰ διδαχθοῦμε τὴ σοφία του καὶ τὴν θεϊκὴ πρόνοια: **«Εμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ...»** Ὁ ἴδιος ποὺ ἔβαλε μέσα στὸν ἀετὸ τὶς ἐνστικτώδεις αὐτὲς ιδιότητες, ἐνδιαφέρεται καὶ φροντίζει πολὺ περισσότερο γιὰ τὰ παιδιὰ του. Τὰ δημιουργήματα τῆς ἰδιαίτερης ἀγάπης Του ποὺ τὰ προίκισε μὲ τὴν πνοή Του, τὴν ἀθάνατη ψυχή.

Μᾶς ἐκπαιδεύει, λοιπόν, ὁ Θεός. Μᾶς γυμνάζει. Μᾶς ἐκπαιδεύει καὶ μᾶς παιδαγωγεῖ, ὡς στοργικὸς Πατέρας, **«εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ»** (Εβρ. 1β' 10). Γιὰ νὰ γίνουμε μέτοχοι τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς δόξης Του. Θέλει νὰ ἰσχυροποιήσουμε τὰ φτερά μας. Μᾶς θέλει δυνατούς, πανίσχυρους, ἀκαταμάχητους στὶς δοκιμασίες τῆς ζωῆς καὶ στὶς προσβολὲς τοῦ Πονηροῦ. Πῶς ὅμως θὰ γίνῃ μιὰ τέτοια ἐκπαίδευση; Πῶς θὰ μπορούμε κι ἐμεῖς νὰ ἐπαναλαμβάνουμε μαζί μὲ τὸν ἀπόστολο Παῦλο τὸ **«πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι με Χριστῷ»** (Φιλιπ. δ' 13);

Εἴπαμε, ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς ἐκπαιδεύει καὶ μᾶς παιδαγωγεῖ μὲ διάφορα μέσα. Σκληρὴ φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως καὶ ἡ ἐκπαίδευση ποὺ ἐφαρμόζει ὁ ἀετός. Τόσο ὅμως ἀπαραίτητη. Ἐκπαιδεύονται τὰ ἀετόπουλα, γιὰ νὰ μάθουν νὰ πετοῦν καὶ νὰ κατακοῦν τὶς πανύψηλες κορφές. Ὅχι τὰ κοτόπουλα γιὰ νὰ ραμφίζον πίτουρα στὶς αὐλὲς καὶ στὰ κοτέτσια. Ἐτοί καὶ στὰ πνευματικὰ ἀθλήματα. Ποιὸς προπονητὴς γυμνάζει τοὺς ἀθλητὲς του μέσα σὲ ἀνέσεις καὶ καλοπέραση; Τοὺς κατεβάζει στὸ στίβο καὶ ἐκεῖ τοὺς ταλαιπωρεῖ κυριολεκτικὰ μὲ κοπιαστικὲς καὶ συχνὰ ἐξαντλητικὲς ἀσκήσεις. Αὐτὸ τονίζει καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος καὶ τὸ προτείνει στοὺς πνευματικὸς ἀγῶνες: *«Οὐδεὶς ἀποδυσάμενος καὶ ἀλειψάμενος, γράφει, ἄνεσιν ἐπιζητεῖ. Εἰ δὲ ἄνεσιν ἐπιζητεῖς, τί ἀπεδύσω; Τί τὰς χειρὰς ἀντῆρας;»* Ὁ ἀθλητὴς ποὺ ἐτοιμάστηκε καὶ μπῆκε στὸ στίβο δὲν ζητάει ἀνέσεις. Ἄν ζητᾶς ἄνεση, τί ἔβγαλες τὰ ρούχα σου καὶ σήκωσες τὰ χέρια σου γιὰ νὰ παλαίψεις;

Μᾶς ἐκπαιδεύει κι ἐμᾶς ὁ Θεὸς καὶ μᾶς δοκιμάζει. Δοκιμάζει τὰ φτερά μας. Ἀλλὰ καὶ μᾶς παρακολουθεῖ. Καὶ εἶναι ἔτοιμος στὴν πρώτη δυσκολία νὰ μᾶς συμπαρασταθεῖ καὶ νὰ μᾶς βοηθήσει. Νὰ μᾶς σπκώσει στὰ δικά Του φτερά. **«Υπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἔλπιεῖς»** (Ψαλμὸς 90, 4) μᾶς τονίζει καὶ ὁ πολυδοκιμασμένος Δαβίδ, ποὺ ζοῦσε διαρκῶς κάτω ἀπὸ τὴν πανίσχυρη πρόνοια καὶ προστασία τοῦ Θεοῦ. Ποιὸς δὲν περνάει δυσκολίες, θλίψεις καὶ δοκιμασίες; Ὁ πόνος σὲ κάποια στιγμή τῆς ζωῆς μας ἔρχεται νὰ μᾶς ἐπισκεφθεῖ. Μερικὲς δοκιμασίες ἐμφανίζονται ξαφνικὰ καὶ ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μᾶς συντρίψουν. Καὶ μεῖς σκεπτόμαστε συχνά: Ποῦ εἶναι ὁ Θεός, γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσει; Νὰ μᾶς σπκώσει στὰ παντοδύναμα φτερά Του; Νὰ μὴ μᾶς ἀφήσει νὰ συντριβοῦμε; Ἡ θλίψη, ὁ πόνος, σὰν δυσθεώρητος γκρεμὸς, προβάλλει μπροστὰ μας. Ποῦ εἶναι ὁ Θεός; Δίπλα μας. Οἱ δοκιμασίες δὲν εἶναι ἀπουσία, εἶναι παρουσία τοῦ Θεοῦ. Τὴν ὥρα ἐκείνη μᾶς γυμνάζει. Θέλει ὄχι νὰ μᾶς συντρίψει. Νὰ μᾶς ἀναδείξει.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ κορυφαῖος τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος, εἶχε ἀναλάβει νὰ φέρει τὸ μήνυμα τῆς σωτηρίας στὰ πέρατα τῆς γῆς. Τί δυνάμεις χρειαζόταν γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ ἓνα τέτοιο ὑπεράνθρωπο ἔργο! Καὶ ὅμως εἶχε ἀρρώστια ποὺ τὸν ταλαιπωροῦσε. Καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸ νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ. Καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἀποκρίθηκε, πῶς ἡ δύναμή του θὰ ὀλοκληρώνεται μέσα στὶς δοκιμασίες. Μὲ ἄλλα λόγια ὁ Θεὸς τὴν ὥρα ἐκείνη τὸν γύμναζε. Αὐτὸ ποὺ φαινόταν ταλαιπωρία, ἦταν ἄσκηση. Αὐτὸ ποὺ φαινόταν σκληρὴ δοκιμασία, ἦταν εὐεργεσία. Τὴν ὥρα ἐκείνη ἰσχυροποιοῦσε ἓναν Ἀπόστολο πρώτου μεγέθους, ὥστε νὰ λείει ἀπὸ τὴν προσωπικὴ του ἐμπειρία: **«Ὅταν ἀσθενῶ, τότε δυνατὸς εἶμι»** (Β' Κορινθ. 1β' 10). Μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ γίνομαι δυνατὸς κάτω ἀπὸ τὸ κράτος τῶν ἀσθενειῶν. Μὴν ἀμφιβάλουμε: *«Ὅταν ὁ Θεὸς βάζει ἓνα φορτίο ἐπάνω μας γιὰ νὰ μᾶς γυμνάσει, βάζει συγχρόνως τὸ χέρι του ἀπὸ κάτω γιὰ νὰ μᾶς ὑποβαστάσει».*

Μᾶς ἐκπαιδεύει ὁ Θεός, γιὰ νὰ γίνουμε μέτοχοι τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς δόξης Του. Μᾶς ἐκπαιδεύει καὶ μᾶς δοκιμάζει. Δοκιμάζει τὰ φτερά μας. Ἀλλὰ καὶ μᾶς παρακοῦθεῖ. Καὶ εἶναι ἔτοιμος στὴν πρώτη δυσκολία νὰ μᾶς συμπαρασταθεῖ καὶ νὰ μᾶς βοηθήσει.

Οἱ ἅγιοι πάντες διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιών, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἐκλιναν ἀλλοτρίων· ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν· ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπίρσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς,

ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μαθ. 1' 32-33, 37-38, 1θ' 27-30
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. 1α' 33 - 1β' 2

ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄπαϊς τῆς γῆς. Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἔκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρείττον τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι. Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἀμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν.

ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

«Οἱ ἅγιοι πάντες διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας».

Ἕνας θαυμαστὸς καὶ ὠραῖος πνευματικὸς κόσμος προβάλλει ἐμπρὸς μας σήμερα. Ὁ κόσμος τῶν ἁγίων καὶ ἡρώων τῆς πίστεως τῆς ἀληθινῆς. Ἕνα ἀναρίθμητο πλῆθος ἐκλεκτῶν ψυχῶν ποὺ μὲ τὴν ἁγία ζωὴ καὶ τοὺς ὑπέροχους πνευματικούς τους ἀγῶνες λάμπουν σὰν φωτεινὰ ἀστέρια στὸν οὐρανὸ τοῦ πνεύματος. Αὐτὸ ποὺ ὑπῆρξαν οἱ ἅγιοι πάντες περιγράφεται στὸν σημερινὸ Ἀπόστολο.

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΕ ΔΥΝΑΜΗ

Ἦταν σὰν κι ἐμᾶς, ἀλλὰ ὄχι ἄβουλοι καὶ ἀνίσχυροι. Μιὰ ἐσωτερικὴ δύναμη τοὺς ἀναδείκνυε δυνατούς. Ἡ δύναμη τῆς πίστεως. Μ' αὐτήν, ὅπως μᾶς περιέγραψε ὁ Ἀπόστολος νίκησαν ἀντίπαλα βασιλεία, κυβέρνησαν μὲ δικαιοσύνη, πέτυχαν τὶς ἐπαγγελίες ποὺ τοὺς ἔταξε ὁ Θεός, ἔφραξαν τὰ στόματα τῶν λιονταριῶν, ὅπως ὁ Δανιὴλ, ἔσβησαν τὴ δύναμη τῆς φωτιᾶς, ὅπως οἱ τρεῖς Παῖδες, ξέφυγαν τὸν κίνδυνο τῆς σφαγῆς, θεραπεύθηκαν ἀπὸ ἀρρώστιες, ἔγιναν ἰσχυροὶ καὶ ἀνίκητοι στὸν πόλεμο καὶ διέλυσαν τὰ στρατεύματα τῶν ἐχθρῶν τους. Καὶ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν ἀπέδειξαν, ὅτι ἡ πίστη γι' αὐτοὺς δὲν ἦταν μιὰ ἀπλὴ λέξη ἢ ἕνα ἐξωτερικὸ στολίδι, ἀλλὰ μιὰ δύναμη ζωῆς.

Ἕνας κόσμος ἀνθρώπων μὲ δύναμη χρειάζεται καὶ σήμερα. Ὅχι τὴν στρατιωτικὴ, τὴν πολιτικὴ κ.ο.κ, ἀλλὰ δύναμη γιὰ μιὰ πραγματικὴ ζωὴ καὶ δημιουργία. Τέτοια εἶναι μόνο ἡ δύναμη ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴν πίστη στὸν Κύριο Ἰησοῦ. Αὐτὴ κάνει τοὺς ἀνθρώπους πραγματικὰ δυνατούς. Ἰκανοὺς νὰ κυριαρχοῦν πρῶτα στὸν ἑαυτὸ τους καὶ στὰ πάθη τους. Δυνατοὺς γιὰ νὰ κρατοῦν γερὰ τὸ τιμόνι τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς. Δυνατοὺς νὰ κυβερνοῦν μὲ σύνεση καὶ δικαιοσύνη τὸν λαό.

Οἱ ἅγιοι ὑπῆρξαν ἀκόμη
ΑΓΩΝΙΣΤΑΙ ΜΕ ΣΥΝΕΠΕΙΑ

Ἐζήσαν μέσα στὸν κόσμο, ἀλλὰ δὲν συμβιβάστηκαν μὲ τὸν ἀμαρτωλὸ κόσμο. Χωρὶς ὑποχωρήσεις στὶς ἀμαρτωλὲς ἀπαιτήσεις τῶν ἄλλων καὶ τῆς ἐποχῆς τους. Σύνθημά τους: πιστοί, ὅτιδήποτε καὶ ἂν μᾶς κοστίζει. Γι' αὐτὸ καὶ προτίμησαν νὰ διωχθοῦν καὶ νὰ βασανισθοῦν καὶ νὰ πεθάνουν παρά νὰ συνθηκολογήσουν μὲ τὴν ἀποστασία καὶ τὴν προδοσία τῆς πίστεώς τους. Ἐτσι ἄλλοι ὑποβλήθηκαν στὸ βασανισμὸ μὲ τὸ «τύμπανο». Ἄλλοι ἐμπαίχθηκαν, μαστιγώθηκαν, φυλακίσθηκαν, λιθοβολήθηκαν, πριονίσθηκαν, δοκίμασαν πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ τελικὰ πέθαναν κάτω ἀπὸ τὸ μαχαίρι τοῦ δημίου.

Μιμούμεθα ἐμεῖς οἱ σημερινοὶ πιστοὶ αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἄφησαν κληρονομία τὴν ἐμμονὴ στὴ πίστη τους καὶ ποὺ ὁ Θεὸς τοὺς στεφάνωσε ὡς νικητὲς στὸν πνευματικὸ ἀγῶνα; Ἡ ἡ δικὴ μας πίστη εἶναι ἐπιφανειακὴ καὶ ἀδύνατη; Ὁ Χριστὸς μᾶς ζητάει καὶ σήμερα νὰ ἀντισταθοῦμε στὴν πλεονεξία τῆς ἐποχῆς μας. Στὶς παγίδες ποὺ μᾶς στήνει καθημερινὰ ὁ Διάβολος προσπαθώντας νὰ κυριεύσει τὸ κάστρο τῆς ψυχῆς μας μὲ εἰκόνες, ἀκούσματα, σκέψεις καὶ ἐπιθυμίες ἀντίθετες στὸν νόμο τοῦ Χριστοῦ. Ἀντιστεκόμαστε σὲ ὅ,τι ἀντιστρατεύεται τὴν ἀγνότητα, τὴν ἀξιοπρέπεια, τὴν τιμιότητα, τὴν δικαιοσύνη, τὴν ἀγάπη;

Δύσκολος ἀσφαλῶς ὁ πνευματικὸς ἀγῶνας, ἀλλὰ καὶ ὁμορφος, γιατί μᾶς χαρίζει τὴν πνευματικὴ ἐλευθερία. Μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὶς ἀδυναμίες καὶ τὰ πάθη. Μᾶς ἐλευθερώνει ἀπὸ τὰ τυραννικὰ δεσμὰ τῆς «εὐπερίστατης» ἀμαρτίας. Σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα θριαμβεύσαν οἱ ἅγιοι καὶ μὲ τὸ φωτεινὸ τους παράδειγμα μᾶς δείχνουν τὸν δρόμο τῆς ἐπιτυχίας, τῆς νίκης. Τὸ μυστικὸ τους, ἡ δύναμή τους; «**Αφορῶντες (ἀτενίζοντες) εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν**». Στὸν Ἀρχηγὸ τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων, στὸν αἰώνιο Νικητὴ.

Δόξα και τιμή και ειρήνη παντί τῷ ἐργαζομένῳ τῷ ἀγαθῷ, Ἰουδαίω τε πρῶτον και Ἑλληνι· οὐ γάρ ἐστι προσωποληψία παρά τῷ Θεῷ. Ὅσοι γάρ ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως και ἀπολοῦνται· και ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται. Οὐ γάρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρά τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. Ὅταν γάρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ

Β΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. δ΄ 18-23
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. β΄ 10-16

ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῆ, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσι νόμος, οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτῶν ἐν ταῖς καρδίαις

αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως και μεταξύ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ και ἀπολογουμένων, ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτά τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

«Ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτά τῶν ἀνθρώπων».

Οἱ ἄνθρωποι ἔχουν μυστικά. Τὰ κρατοῦν κρυμμένα μέσα στο βάθος τῆς ψυχῆς τους. Κανένα ξένο μάτι δὲν μπορεῖ νὰ τὰ δεῖ, καμιά ἀνθρώπινη σκέψη δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ἀποκαλύψει. Ἐδῶ ὁ ἄνθρωπος κατορθώνει τὴν ἀπόλυτη ἀπόκρυψη και μυστικότητα.

Κάποτε ὅμως τὸ πέπλο αὐτὸ τῆς μυστικότητας θὰ ἀποσυρθεῖ. Καὶ τὰ μυστικά θὰ γίνουν πλέον φανερά. Τὰ κρυπτά θὰ δημοσιευθοῦν και θὰ κριθοῦν. Θὰ ἔλθει ἡμέρα, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «**ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτά τῶν ἀνθρώπων**». Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ δώσουμε ἰδιαίτερη προσοχὴ στὴ μυστικὴ μας ζωὴ.

«ΤΑ ΚΡΥΠΤΑ ΤΟΥ ΣΚΟΤΟΥΣ».

Κατὰ κανόνα ρίχνουμε τὸ πέπλο τῆς μυστικότητας, γιὰ νὰ κρύψουμε τὰ ἁμαρτωλὰ και ἄνομα ἔργα μας. Ἡ μυστικὴ ζωὴ μας εἶναι συνήθως ἡ ἱστορία τῆς ἁμαρτωλῆς ζωῆς μας. Τὰ μυστικά μας εἶναι κυρίως ἁμαρτωλὰ μυστικά. Ὁ ἕνας ἀδικεῖ, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν παίρνει εἴδωσιν. Ὁ ἄλλος ὑπονομεύει τὴ θέση τοῦ συναδέλφου του, χωρὶς κανένας οὔτε κἀν νὰ τὸν ὑποψιασθεῖ. Καὶ ὁ τρίτος κάνει τὴ φαυλότητα μέσα στο σκοτάδι χωρὶς κανένας νὰ τὸν δεῖ.

Μάταιος κόπος! Ὅ,τι κι ἂν κάνουμε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κρυφθοῦμε. Ἡ μυστικότητα, ποῦ πετυχαίνουμε, εἶναι προσωρινή. Γιατὶ ὅ,τι δὲν γνωρίζουν οἱ ἄνθρωποι, τὸ γνωρίζει πολὺ καλά ὁ Θεός. Ἐμπρὸς του εἶναι ὅλα «**γυμνὰ και τετραχλησμένα**» (Ἐβρ. δ΄ 13). Κανένα σκοτάδι, κανένα κλειδί, καμιά ἐρημιὰ δὲν μᾶς ἀσφαλίζει ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Θεοῦ. «**Σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ και νῦξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται**» λέει ὁ Δαβὶδ (Ψαλμ. ρλν΄ 12). Βλέπεις Κύριε, μέσα στο πυκνὸ σκοτάδι και ἡ νύχτα ἐνώπιόν σου εἶναι σὰν ἡμέρα φωτεινὴ. Ἐπομένως τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μείνει κρυμμένο. Ὅλα θὰ ἀποκαλυφθοῦν. Πολλὲς φορές ἀποκαλύπτονται ἐδῶ στὴ γῆ. Ἄμαρτήματα και ἐγκλήματα, ποῦ ἔγιναν μὲ ὅλη τὴν τέχνη και ὅλη τὴ μυστικότητα, ἀποκαλύπτονται μέχρι λεπτομερειῶν. Θὰ φανερωθοῦν ὅμως και θὰ ἀποκαλυφθοῦν ὅπως ὅποτε ἐκείνη τὴν ἡμέρα. Τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τὸ διακηρύττει: Ὁ Κύριος «**φωτίσει τὰ κρυπτά τοῦ σκότους και φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν**» (Α΄ Κορινθ. δ΄ 5). Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος σήμερα συμπληρώνει: «**Ὁ Θεὸς κρινεῖ τὰ κρυπτά τῶν ἀνθρώπων**». Αὐτὰ, ποῦ οἱ ἄνθρωποι ἔκαναν μυστικά, αὐτὰ «**τὰ κρυπτά τῆς αἰσχύνης**» (Β΄ Κορινθ. δ΄ 2) θὰ δημοσιευθοῦν και θὰ κριθοῦν. Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι μιὰ θεωρία. Εἶναι λόγος Κυρίου Παντοκράτορος.

Εἶναι δυνατόν ὅμως νὰ ὑπάρχουν και

ΑΓΙΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

στὴν ψυχὴ μας. Ἡ μυστικότητα εἶναι τὸ ἱερὸ πέπλο, ποῦ μᾶς ἔδωσε ὁ Θεός, γιὰ νὰ σκεπάσουμε τὸ ἄδυτο τῆς ψυχῆς μας. Καὶ πολλοὶ τὸ προσέχουν ἰδιαίτερα αὐτὸ. Κρατοῦν μυστικά και κρυμμένα τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης και τῆς καλοσύνης. Βοηθοῦν ἕνα φτωχὸ και ἀπροστάτευτο ὄρφανό, ἐνισχύουν μιὰ πολύτεκνη οἰκογένεια. Δὲν τὸ λένε ὅμως. Δὲν τὸ σαλπίζουν. Γι' αὐτὸ και τὰ ἔργα αὐτὰ τῆς ἀγάπης μένουν συνήθως ἄγνωστα στοὺς πολλούς. Γίνονται «**ἐν τῷ κρυπτῷ**» (Ματθ. στ΄ 4), ὅπως παράγγειλε ὁ Κύριος. Εἶναι αὐτὰ τὰ πιὸ ὠραῖα, τὰ πιὸ ἀγνὰ μυστικά τῶν ἀνθρώπων. Ἐπειτα ἔρχεται και ἡ μυστικὴ ζωὴ τῆς προσευχῆς. Προσεύχεται ὁ πιστός, ὅπως τοῦ ὑπέδειξε ὁ Κύριος «**εἰς τὸ ταμιεῖον του... ἐν τῷ κρυπτῷ**» (Ματθ. στ΄ 6). Χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν βλέπει. Χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν ἀκούει. Οὔτε και τὰ χεῖλη του πολλὲς φορές δὲν σαλεύουν. Τὰ μυστικά τῆς προσευχῆς εἶναι τὰ πιὸ ἅγια μυστικά τῶν ἀνθρώπων.

Δὲν θὰ μείνουν βέβαια γιὰ πάντα κρυμμένα τὰ μυστικά αὐτά. Καὶ τὰ ἅγια μυστικά θὰ ἀποκαλυφθοῦν κάποτε, «**ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυπτά τῶν ἀνθρώπων**». Ἀλλὰ τὰ ἅγια μυστικά θὰ φανερωθοῦν, γιὰ νὰ βραβευθοῦν, γιὰ νὰ δοξαθοῦν και τιμηθοῦν ἐκεῖνοι ποῦ τὰ κράτησαν στο ἱερὸ ἄδυτο τῆς ψυχῆς τους.

Ὁ Κύριος τὸ βεβαίωσε πολλὲς φορές και κατηγορηματικά: «**Ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ**». Καὶ ὁ Ἀπόστολος στὴ σημερινὴ περικοπή δηλώνει, ὅτι θὰ δοθεῖ «**δόξα και τιμὴ και εἰρήνη παντί τῷ ἐργαζομένῳ τῷ ἀγαθῷ**».

Ἐπὶ αὐτῶν ἄσφαλως και στὴ δικὴ μας ψυχὴ πολλὰ μυστικά. Ἄς τὰ ἐξετάσουμε μὲ προσοχή. Καὶ ἂν διαπιστώσουμε, πῶς εἶναι -μερικὰ ἢ ὅλα- «**κρυπτά τοῦ σκότους και τῆς αἰσχύνης**» φθόνοι, μίσση, ἀδικίες, κλοπές, ἀνηθικότητες, φόνοι και ἐγκλήματα ἀκόμη, ἂς φροντίσουμε ἀμέσως, νὰ τὰ φανερώσουμε στο φῶς τῆς μετάνοιας και ἐξομολογήσεως. Πρέπει ὁ ἱερὸς χώρος τῆς ψυχῆς νὰ καθαρίσει ἀπὸ ὅ,τι ἀκάθαρτο μυστικὸ ὑπάρχει. Στὰ ἅγια τῶν ἀγίων τῆς ψυχῆς θέλει νὰ μείνει ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Θέλει νὰ κατοικεῖ ὁ Χριστός. Ἄς φυλάμε μόνο γι' Αὐτὸν τὸ ἱερὸ ἄδυτο τῆς ψυχῆς μας. Ἐδῶ ἂς φυλάμε κρυμμένα τὰ ἔργα, ποῦ Ἐκεῖνος μᾶς ζητᾷ. Ἐδῶ ἂς γράφεται ἡ πιὸ ὠραία, ἡ πιὸ ἅγια ἱστορία τῆς ζωῆς μας. Μέχρις ὅτου ὁ Θεὸς θὰ σπκῶσει τὸ πέπλο τῆς μυστικότητας, γιὰ νὰ φανερωθοῦν στο φῶς τῆς δόξης και τῆς αἰωνιότητας τὰ ἅγια μυστικά, ποῦ ἡ χάρις και ἡ ἀγάπη του ἔκρυσαν μέσα στὴν ψυχὴ μας.

Ἀπὸ ἄγγελοι δαίμονες

«Στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως ἀναφέρεται ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι δημιουργὸς τοῦ ὄρατου καὶ τοῦ ἀόρατου κόσμου. Στὸν ἀόρατο κόσμον ὑπάγονται οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ δαίμονες. Ὁ Θεὸς δημιούργησε καὶ τοὺς δύο; Πῶς εἶναι δυνατόν; Δὲν εἶναι ἀντίθετο μὲ τὴν ἀγαθότητά Του; Λέγεται, πῶς καὶ οἱ δαίμονες ἦταν πρῶτα καὶ αὐτοὶ ἀγαθοὶ ἄγγελοι καὶ μετὰ ξέπεσαν. Ποιὰ ἦταν ἡ αἰτία τῆς πτώσεώς τους; Ποιὸς τοὺς παρέσυρε; Ἀναφέρεται πούθενά στὴν Ἁγία Γραφή;»

Ἄρκετὰ χωρία ἀναφέρονται στὴν πτώση τῶν δαιμόνων. Ἰδιαίτερα ἡ Ἀποκάλυψη τοῦ Εὐαγγελιστῆ Ἰωάννη ἀποτελεῖ πολὺτιμη καὶ πλούσια πηγὴ γιὰ τὸ θέμα αὐτό. Νὰ πῶς μᾶς περιγράφει τὴν πτώση τῶν δαιμόνων: **«Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ (τοῦ δράκοντος) σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν...»** (Ἀποκ. 1β´ 4). Ἡ οὐρὰ τοῦ δράκοντος ἔσυρε τὸ ἓνα τρίτο ἀπὸ τὰ ἀστέρια τοῦ οὐρανοῦ, δηλαδὴ τοὺς ἀγγέλους ποὺ ἐπαναστάτησαν μαζί του ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἔρριξε κάτω στὴ γῆ. Ἐπομένως ἓνας ὑπῆρξε στὴν ἀρχὴ ὁ ἀρχηγέτης τῶν δαιμόνων ποὺ πῆρε τὴν πρωτοβουλία τῆς ἀμαρτίας, ἀποσπάστηκε ἀπὸ τὴν ἀρετὴ καὶ συμπαρέσυρε τοὺς ἀγγέλους ποὺ εἶχε ὑπὸ τὴν ἐξουσία του. Μερικοὶ ἐκλαμβάνουν **«τὸ τρίτον»** στὴν κυριολεξία καὶ ἄλλοι σὰν σχηματικὸ ἀριθμὸ. Ὅπωςδήποτε σημαίνει ὅτι οἱ δαίμονες εἶναι λιγότεροι ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους.

Καὶ συνεχίζει τὸ θεόπνευστο βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως: **«Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ. Ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ (ἤλθαν) τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ δράκοντος· καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν, οὐδὲ τόπος εὗρέθη αὐτῷ ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων, ὁ ὄφις ὁ μέγας... ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν»** (7-9).

Ἔχουμε ἐδῶ μιὰ μεγαλοπρεπῆ περιγραφή τῆς πτώσεως τῶν ἀγγέλων. Καὶ ἡ περιγραφή αὐτὴ δὲν περιορίζεται μόνον στὸν οὐρανὸ, ἐπεκτείνεται καὶ στὴ γῆ. Ἡ πάλιν, δηλαδὴ, μετὰ τῆς ἀντιθέου δυνάμεως καὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ συνεχίζεται. Καὶ συνεχίζεται ἀπὸ τὴν ἐπουράνιες δυνάμεις. Καὶ ὁ ἀγῶνας αὐτὸς μᾶς ὑπενθυμίζει, ὅτι στὴν πάλιν μας ἐναντίον τοῦ Σατανᾶ ἔχουμε τὴ ζωντανὴ παρουσία καὶ συμμαχία τοῦ οὐράνιου κόσμου.

Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας στὸ θέμα αὐτὸ συμφωνοῦν, ὅτι οἱ δαίμονες δημιουργήθηκαν ἀπὸ τὸν Θεό, ἀλλὰ ὡς ἄγγελοι. Ὅπως ἀναφέρει ὁ Μ. Βασίλειος: **«Οὐκ ἐν τῇ κατασκευῇ ἔχοντες τὸ ἀκάθαρτον», «οὐδὲ φύσει πονηροὶ γεγονότες, ἀλλ' ἀγαθοὶ ὄντες καὶ ἐπ' ἀγαθῷ γενόμενοι καὶ μηδὲν ἐν ἑαυτοῖς παρὰ**

τοῦ Δημιουργοῦ κακίας ἐσχηκότες ἴχνος». Ὅμως δὲν **«ἔμειναν ἐφ' οἷς αὐτοὺς ἐποίησε καὶ διέταξεν ὁ Θεός, ἀλλ' ἐνύβρισαν» «ἐκπεσόντες τῶν οὐρανῶν».** Ἀκριβῶς γιὰ τὸ ὅτι ἔλεῦθερα πλάσματα εἶχαν τὴν ἐξουσία **«ἢ παραμένειν τῷ Θεῷ ἢ ἀλλοτριωθῆναι τοῦ ἀγαθοῦ».**

Αὐτὸ φανερώνουν, ὅπως παρατηρεῖ ὁ ἱερός Ἀύγουστίνος, καὶ οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου, ὅτι **«ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν»** (Ἰωάν. ν´ 44). Δηλαδὴ ὁ Σατανᾶς ὑπῆρξε κάποτε στὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ δὲν στάθηκε σ' αὐτήν. **«Γαβριὴλ ἄγγελος, καὶ παρέστηκε τῷ Θεῷ διηνεκῶς. Ὁ Σατανᾶς ἄγγελος, καὶ ἐξέπεσε τῆς οἰκείας τάξεως παντελῶς. Κάκεινον (τὸν Γαβριὴλ) ἡ προαίρεσις διεφύλαξεν ἐν τοῖς ἄνω, καὶ τοῦτον (τὸν Σατανᾶ) κατέρριψε τῆς γνώμης τὸ αὐτεξούσιον. Ἐδύνατο γὰρ κάκεινος ἀποστατῆσαι, καὶ οὗτος μὴ ἐκπεσεῖν. Ἀλλὰ τὸν μὲν διεσώσατο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τὸ ἀκόρεστον· τὸν δὲ ἀπόβλητον ἔδειξεν ἡ ἐκ Θεοῦ ἀναχώρησις. Τοῦτο ἐστὶ τὸ κακόν, ἢ τοῦ Θεοῦ ἀλλοτριώσις»** (Μ. Βασίλειος).

Καὶ ἐρχόμαστε τώρα νὰ δοῦμε τὸ εἶδος τῆς παρεκτροπῆς του. Στὸ σημεῖο αὐτὸ διατυπώθηκαν κατὰ καιροὺς διάφορες ἀπόψεις. Ἡ κυριαρχοῦσα πάντως γνώμη μετὰ τῶν Πατέρων εἶναι ὅτι ὁ Σατανᾶς **«ἐπήρθη κατὰ τοῦ πεποιηκότος αὐτὸν Θεοῦ ἀντάραι αὐτῷ βουλευθείς».** Αἰτία, λοιπόν, ἡ ἔπαρση, ἡ ὑπερηφάνεια, ποὺ τὸν ὀδήγησε στὴν ἀνταρσία κατὰ τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ὁ γιὰ τὴν λαμπρότητά του ὀνομαζόμενος Ἐωσφόρος, **«σκοτός διὰ τὴν ἔπαρσιν καὶ γενόμενος καὶ λεγόμενος»** κατάντησε. Ὁ Μ. Ἀθανάσιος τονίζει, ὅτι ὁ Σατανᾶς δὲν κατέπεσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ **«ἐνεκεν πορνείας ἢ μοιχείας ἢ κλοπῆς»,** ἀλλὰ γιὰ τὴν ὑπερηφάνειά του. **«Οὕτω γὰρ εἴρηκεν· Ἀναβήσομαι καὶ θήσομαι τὸν θρόνον μου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἔσομαι ὅμοιος τῷ Ὑψίστῳ».**

Τὸ ὅτι ἡ ἀποστασία τοῦ συνδέεται μὲ τὴν θεοποίησή του καὶ τὴν ἀνάβασή του στὸ θρόνον τῆς θεότητας, φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν τρόπο, ποὺ παρέσυρε τοὺς πρωτόπλαστους. Αὐτὸ ποὺ ὀδήγησε ἐκεῖνον στὴν πτώση, αὐτὸ εἰσηγήθηκε καὶ σ' αὐτοὺς, γιὰ νὰ ἔχουν καὶ παρόμοια τιμωρία. Τοὺς παραπλάνησε πῶς θὰ γίνουν **«ὡς θεοί»** (Γέν. γ´ 5). Τὴν ἀλήθεια διακηρύττει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Στὴν Α´ ἐπιστολὴ του στὸν Τιμόθεο τοῦ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴ νὰ μὴ γίνεται ἐπίσκοπος **«νέοφυτος», «ἵνα μὴ τυφωθεῖς (ὑπερηφανευθεῖς) εἰς κρίμα ἐμπέση τοῦ διαβόλου»** (γ´ 6). Νὰ μὴ εἶναι νεοφυτεμένος στὸν πνευματικὸ ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου. Γιατὶ ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ὑπερηφανευτεῖ καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ὑπερηφάνειας νὰ πέσει στὴν καταδίκη ποὺ ἔπεσε ὁ Σατανᾶς. Πόσο ἀλήθεια, τρομερὸ τὸ ἀμάρτημα τῆς ὑπερηφάνειας, ἀφοῦ καὶ ἀγγέλους κατακρήμνισε.

«Οὐαί μοι ἂν μὴ εὐαγγελίζωμαι»

Δυὸ ὑποποιοὶ πειρασμοὶ προσβάλλουν συχνὰ καὶ πιστοὺς Χριστιανούς. Μολονότι ξεκινοῦν ἀπὸ τελείως διαφορετικῆ ἀφειτηρία, ὅμως ἔχουν κοινὸ τέρμα. Ὁ πρῶτος εἶναι ἡ κάποια δειλία, ἡ ἡττοπάθεια ἢ ἔστω ὁ δισταγμὸς, ποὺ καταδικάζει σὲ μιὰ μόνιμη πνευματικὴ ὑπολειτουργία.

Ὁ δεῦτερος πειρασμὸς εἶναι πιὸ ὑποποιοὺς καὶ καμουφλαρισμένους. Καλύπτεται κάτω ἀπὸ μιὰ ὑπερουσέβεια, ποὺ δὲν ἐπιτρέπει ἱεραποστολικὲς δραστηριότητες. «Δὲν θὰ σώσουμε ἐμεῖς τὸν κόσμον», ἐπαναλαμβάνουν. «Μᾶς εἶναι ἀρκετὸ νὰ σώσουμε τὴν ψυχὴ μας». Χρειάζεται, λοιπόν, ἕνα ξεκαθάρισμα. Νὰ δοῦμε ποιά εἶναι ἡ χριστιανικὴ γραμμὴ, ἡ Ὁρθόδοξη παράδοση.

Πρῶτος ὁ Ἀρχηγὸς τῆς πίστεως μας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, διακήρυξε τὸ χρέος τῆς θαρραλέας ὁμολογίας καὶ τῆς χριστιανικῆς μαρτυρίας. Κατάρτισε τοὺς μαθητὲς Του καὶ τοὺς ἐξαπέστειλε στὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, γιὰ νὰ εὐαγγελιστοῦν πάντα τὰ ἔθνη. Κατηγορηματικὴ ἡ ἐντολὴ Του μὲ διαχρονικὴ ἰσχὺ: **«Πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ὅστις δ' ἂν ἀρνήσεται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν καγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς»** (Ματθ. 1' 32-22).

Τὸ ἴδιο παράδειγμα μᾶς προσφέρει καὶ ὁ ἀκούραστος ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν, ὁ Παῦλος. Τί ἦταν, ἀλήθεια, ἐκεῖνο ποὺ τὸν ἔκανε νὰ προσφέρει τὰ συγκλονιστικὰ ἐκεῖνα λόγια: **«Οὐαί μοι ἂν μὴ εὐαγγελίζωμαι»**; (Α' Κορινθ. θ' 16). Καὶ μάλιστα σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ τὸ Εὐαγγέλιο συγκέντρωνε ὅλο τὸ μῖσος τῆς ἰουδαϊκῆς μισαλλοδοξίας καὶ τῆς εἰδωλολατρικῆς ἐχθρότητας. Τί τὸν ὄπλιζε μὲ ἀκατανίκητο θάρρος, γιὰ νὰ περιφρονεῖ τοὺς διωγμοὺς, τὶς πληγές, τὶς φυλακές, τὰ μαρτύρια;

Στὴν ἴδια γραμμὴ κινήθηκαν καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, ἀλλὰ καὶ τῶν μετέπειτα. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ χριστιανικὸ μῆνυμα κατέκλυσε ὅλο τὸν τότε γνωστὸ κόσμον ἀπὸ τὶς φτωχοκαλύβες ὡς τὰ ἀνάκτορα τῶν Καισάρων. Μποροῦμε νὰ φανταστοῦμε τί τόλμη καὶ τί θάρρος χρειαζόταν, ὅταν σκλάβοι καὶ ὑπηρέτες μετέστρεφαν τοὺς κυρίους τους καὶ τοὺς ὀδηγοῦσαν στὴν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ; Συνυφασμένο, λοιπόν, μὲ τὴν χριστιανικὴ μας ιδιότητα τὸ ἱεραποστολικὸ χρέος. Τὴν ἀλήθεια αὐτὴ τὴν παρουσιάζει μὲ τρόπο ξεκάθαρο ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος:

«Πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐπιθυμοῦμε καὶ νὰ ἐργαζόμαστε γιὰ τὴ σωτηρία τῶν ἀδελφῶν μας. Εἶναι ἰσοδύναμο μὲ τὸ μαρτύριο τὸ νὰ μὴν ἀποφεύγει κανεὶς θυσίες γιὰ τὴ σωτηρία τῶν πολλῶν. Τίποτα δὲν εὐχαριστεῖ τόσο τὸν Θεό. Δὲν ὑπάρχει ψυχρότερο πράγμα ἀπὸ τὸν Χριστιανό, ποὺ δὲν φροντίζει νὰ σώσει τοὺς ἄλλους... Τέτοιοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ σκέπτονται μόνο τὰ δικά τους ζητήματα. Εἶναι ἀκόμα χειρότεροι. Κατάλληλοι μονάχα

γιὰ τὴ φωτιά.

» Τέτοια πνευματικὴ ἀκαρπία παρουσίαζαν οἱ πέντε μωρὲς παρθένες. Ἀγνές καὶ κόσμιες καὶ σώφρονες, ἀχρηστες ὅμως. Χρήσιμες μόνο γιὰ τὴ φωτιά... Εἶναι χαρακτηριστικὸ, πὼς κανένας στὶς περιπτώσεις αὐτὲς δὲν κατηγορεῖται γιὰ τὶς προσωπικὲς του ἀμαρτίες... ἀλλὰ γιὰ τὴν δὲν ὑπῆρξε χρήσιμος στοὺς ἄλλους. Τέτοιος ἦταν καὶ ἐκεῖνος ποὺ ἔκρυψε τὸ τάλαντο. Ἡ ζωὴ του ἦταν ἀμεμπτη. Δὲν ἦταν ὅμως χρήσιμος σὲ κανένα. Πὼς μπορεῖ ἕνας τέτοιος νὰ εἶναι Χριστιανός; Πές μου, ἂν ἡ ζύμη μέσα στὸ ἀλεύρι δὲν ζυμώνει ὅλο τὸ φύραμα, εἶναι ζύμη αὐτή; Ἡ εἶναι μύρο αὐτό, ποὺ δὲν γεμίζει μὲ εὐωδία ἐκείνους ποὺ τὸ πλησιάζουν; Μὴν πείς, πὼς μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ παρακινήσω καὶ ἄλλους. Γιατὶ ἂν εἶσαι Χριστιανὸς τὸ ἀδύνατο εἶναι νὰ μὴν γίνεσαι ἔτσι. Διότι ὅπως αὐτὰ ποὺ γίνονται στὴ φύση εἶναι ἀναντίρρητα, ἔτσι καὶ ἐδῶ. Ἀκριβῶς γιὰ τὴ φύση τοῦ Χριστιανοῦ βρίσκεται τὸ πρᾶγμα.»

Καὶ ὅλα αὐτὰ γιὰ τὴν ἱεραποστολὴ εἶναι βασικὴ μορφή ἀγάπης, τῆς πιὸ σπουδαίας, ἀφοῦ ἀφορᾷ τὴ σωτηρία ψυχῶν. Γι' αὐτὸ, ὅπως δὲν μπορεῖ νὰ νοηθεῖ Χριστιανὸς χωρὶς ἀγάπην, ἔτσι δὲν μπορεῖ νὰ νοηθεῖ Χριστιανὸς χωρὶς ἱεραποστολή. Καὶ δὲν εἶναι ἡ ἱεραποστολὴ μονάχα μιὰ μορφή τῆς ἀγάπης πρὸς τὰ ἀδελφία μας. Εἶναι καὶ ἐκδήλωση ἀγάπης στὸν ἴδιο τὸν Χριστό. Πολὺ ἐκφραστικὸς εἶναι ὁ διᾶλογος, ποὺ κάνει ὁ Κύριος μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του μὲ τὸν ἀπόστολο Πέτρο. Ἡ ἄρνηση τῆς ὁμολογίας ἀπὸ τὸν Πέτρο ἦταν ἄρνηση τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἰησοῦς τὸν προσκαλεῖ νὰ ἐπικυρώσει ἔμπρακτα τὴν ἀγάπην του:

«Λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς: Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον τούτων; Λέγει αὐτῷ· Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ ἀρνία μου» (Ιωάν. κα' 15). Δηλαδὴ εἶναι σὰν νὰ τοῦ λέει: Ἄν μὲ ἀγαπᾷς θὰ τὸ δείξεις πάνω στὰ πράγματα μὲ τὸ ἐνδιαφέρον σου γιὰ τὰ πρόβατά μου, τὰ παιδιὰ μου, τοὺς ἀδελφούς σου. Ἡ καλύτερη ἀπόδειξη τῆς ἀγάπης σου σὲ μένα εἶναι ἡ φροντίδα σου γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Γιὰ νὰ αἰσθανθοῦμε, λοιπόν, τὴν ἀνάγκη τῆς ἱεραποστολῆς καὶ νὰ ἀψηφίσουμε τὶς θυσίες τῆς, πρέπει νὰ αἰσθανθοῦμε τὴν ἀνάγκη τῆς ἀγάπης στὸν ἄνθρωπο καὶ στὸν Χριστό. Ἄν δὲν αἰσθανθοῦμε τὴν μία, δὲν μποροῦμε νὰ ζήσουμε τὴν ἄλλη. Ἀδιάσπαστη ἡ ἐνότητα: Ἀγαπᾷς με; τότε ποίμαινε.

Ἡ ἱεραποστολὴ εἶναι βασικὴ μορφή ἀγάπης, τῆς πιὸ σπουδαίας, ἀφοῦ ἀφορᾷ τὴ σωτηρία ψυχῶν. Γι' αὐτὸ, ὅπως δὲν μπορεῖ νὰ νοηθεῖ Χριστιανὸς χωρὶς ἀγάπην, ἔτσι δὲν μπορεῖ νὰ νοηθεῖ Χριστιανὸς χωρὶς ἱεραποστολή.

Δικαιωθέντες ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγήν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ἣ ἐστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμὴν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπίς οὐ κατασχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. Ἔτι γάρ

ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΙΟΥΝΙΟΥ Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. στ' 22-33
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. ε' 1-10

Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε. Μόλις γάρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἀμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε. Πολλῶ οὖν μᾶλλον δικαιοθέντες ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. Εἰ γάρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ.

Η ΓΝΗΣΙΑ ΑΓΑΠΗ

«**Εγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς. Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει.**»

Στὶς μέρες μας γίνεται κατάχρηση τῆς λέξεως ἀγάπη. Τὴν χρησιμοποιοῦν οἱ πιὸ ἀπίθανοι τύποι. Ἐπαναλαμβάνεται ἀνυπόφορα στὰ πιὸ ἀνούσια τραγούδια. Ξανὰ καὶ ξανὰ ἐπαναλαμβάνεται σὲ περιοδικὰ, φυλλάδια φθινὰ ἀπὸ περιεχόμενο καὶ βιβλία. Ἔτσι ἡ λέξη φαίνεται νὰ ἔχει χάσει τὸ ὑπέροχο καὶ μοναδικὸ νόημα ποῦ τῆς ἔδωσε ὁ Χριστιανισμός.

Ἡ σημερινὴ ὅμως ἀποστολικὴ περικοπὴ μᾶς καθοδηγεῖ νὰ θυμηθοῦμε τὸ γνήσιο καὶ ἀληθινὸ νόημα τῆς ἀγάπης. Τὴν οὐσιαστικὴν τῆς σημασίαν. Μᾶς φέρνει κοντὰ στὴν αἰώνια πηγὴ τῆς γνήσιας ἀγάπης. Μᾶς μιλάει γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Στὴν ἀγάπην αὐτὴ ἀνακαλύπτουμε τὰ χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα τῆς πραγματικῆς ἀγάπης.

ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος τονίζει σήμερα, ὅτι ὁ σταυρικὸς θάνατος τοῦ Χριστοῦ ὑπῆρξε ἡ μεγαλύτερη ἀπόδειξις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ γιὰ μᾶς. Καὶ τοῦτο, γιὰ τὸν σὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποκαλύπτεται ἡ πιὸ μεγάλη θυσία.

Ὁ Θεὸς Πατέρας γιὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου θυσιάζει ὅ,τι πολυτιμότερο εἶχε, τὸν μονογενῆ Υἱὸν Του. **«Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν»** γράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης (Ἰωάν. γ' 16).

Καμία θυσία δὲν εἶναι μεγάλη γιὰ τὴν γνήσια ἀγάπην. Ἡ θυσία εἶναι τὸ ἀσφαλέστερο κριτήριον τῆς ἀγάπης. Μποροῦμε νὰ ὑπολογίσουμε τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης, ὅταν δοῦμε τὸ μέγεθος τῆς θυσίας. Ὄταν ἀντικρίζουμε τὸν σταυρὸ τοῦ Γολγοθᾶ καὶ γνωρίζουμε ὅτι ὁ ἐσταυρωμένος Ἰησοῦς εἶναι ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ τότε μποροῦμε, ἔστω καὶ ἀμυδρά, νὰ νιώσουμε τὸ ἄπειρον **«πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος»** τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ (Ἐφεσ. γ' 18).

Ἡ μητέρα, ποῦ θυσιάζει τὴν ἡσυχίαν της, τὴν ἀνεσθίαν της καὶ εἶναι ἔτοιμη καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴν της νὰ προσφέρει γιὰ τὸ παιδί της, αὐτὴ ἡ μητέρα ἔχει τὴ γνήσια ἀγάπην. Ὁ νέος, ποῦ θεωρεῖ χαρὰ του νὰ προσφέρει τὸ χρόνο, τὶς γνώσεις, τὶς ἰκανότητές του καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ αἷμα του, ἂν χρειασθεῖ, γιὰ τοὺς ἀδελφούς του, γιὰ τὴν Πατριδα, τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, αὐτὸς ἔχει τὴν γνήσια ἀγάπην. Στὸ πνεῦμα τῆς θυσίας, ποῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πιὸ μικρὴ προσφορὰ καὶ φθάνει ὡς τὴν πιὸ πολυτίμητην, βρίσκεται τὸ ἀληθινὸ κριτήριον τῆς γνήσιας ἀγάπης.

Θὰ ἀκούσουμε πολλὰς φορὰς νὰ μᾶς μιλοῦν γιὰ

ἀγάπην. Μὴ βιαστοῦμε νὰ ἀνοίξουμε τὴν καρδιά μας. Προσπάθησε νὰ διακρίνεις πίσω ἀπὸ τὰ λόγια τὴν πραγματικότητα. Νὰ διακρίνεις τὴν διάθεση τῆς θυσίας, τὴν ἀνιδιοτέλειαν τῆς προσφορᾶς. Μιὰ ψυχὴ ποῦ ἀγαπᾷ, ἔχει γιὰ χαρακτηριστικὸν τῆς γνώρισμα τῆς θυσίας.

Αὐτὴ τὴν ἀγάπην ἔδειξε ὁ Κύριος καὶ γι' αὐτὴν εἶπε τὰ ὑπέροχα ἐκεῖνα λόγια: **«Εγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς. Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ»** (Ἰωάν. ιε' 13).

Ὁ Κύριος μᾶς ὀνομάζει φίλους. Ἡ δική μας ἀνταπόκρισις σ' αὐτὴν τὴν ἀγάπην ὅμως δὲν μᾶς τιμᾷ, εἶναι πολὺ διαφορετικὴ. Κι' ἐδῶ ἀκριβῶς ἀποκαλύπτεται τὸ ὕψος καὶ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος τὸ τονίζει ἰδιαιτέρως. Ὅχι μόνον φίλοι τοῦ Χριστοῦ δὲν εἴμαστε, ἀλλὰ ἐχθροὶ Του, ἀντίπαλοί Του.

Εἴμαστε ἀμαρτωλοί. Τίποτα τὸ ἀξιαγάπητο δὲν ὑπῆρχε σὲ μᾶς, γιὰ νὰ μᾶς ἀγαπήσει ὁ Χριστός. Καὶ ὅμως **«ἔτι ἀμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε»**. Ἐνῶ ἡμεῖς, στὰ χρόνια τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς ἀπιστίας μας τὸν ὑβρίσαμε, τὸν ἀρνηθήκαμε, τὸν μισήσαμε, Ἐκεῖνος μᾶς ἀγάπησε. Καὶ ἐὰν σήμερα, ποῦ τὸν πιστεύουμε, τὸν ἀγαποῦμε, δὲν τὸ κάνουμε αὐτὸ ἀπὸ δικῆς μας καλοσύνης, εἶναι γιὰ τὸ **«αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς»** (Α' Ἰωάν. δ' 19).

Αὐτὸ τὸ ὕψος καὶ τὸ μεγαλεῖο παίρνει καὶ ἡ δική μας ἀγάπην κάθε φορὰ, ποῦ τὴν δείχνουμε ὅχι στοὺς φίλους μας, ἀλλὰ στοὺς ἀντιπάλους, στοὺς ἐχθρούς μας.

Ὄταν ὁ γείτονάς σου σὲ ἐχθρεύεται καὶ σὺ τὸν ἀγαπᾷς, τότε ἔχεις τὴν γνήσια ἀγάπην. Ὄταν ὁ συνάδελφός σου σὲ δολιεύεται καὶ σὺ τὸν ἀγαπᾷς, τότε ἔχεις τὴν γνήσια ἀγάπην. Ὄταν ἀγαπᾷς τὸν ἐχθρό σου, βρίσκεσαι στὸ δρόμον ποῦ ὀδηγεῖ στὶς πηγὲς τῆς μοναδικῆς, τῆς γνήσιας ἀγάπης. Ὁ Κύριος μᾶς τὸ βεβαίωσε: **«ἀγαπάτε τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν... καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου»** (Λουκ. στ' 35).

Διψᾶμε, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, γιὰ ἀγάπην. Γιὰ γνήσια ἀγάπην. Ποτὲ δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ οβήσουμε τὴν δίψαν μας αὐτὴν μὲ τὰ λασπόνερα τῆς ψεύτικης καὶ κίβδηλης ἀγάπης ποῦ βρίσκουμε εὐκόλα στὰ ρεῖθρα τῆς σύγχρονης ζωῆς. Τὴν γνήσια ἀγάπην θὰ τὴν συναντήσουμε, θὰ τὴν σπουδάσουμε, θὰ τὴν ἀπολαύσουμε μόνον στὴν αἰώνια πηγὴν της, στὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Τὴν μοναδικήν, τὴν γνήσια ἀγάπην.

Ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. Ἄνθρωπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς

ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΙΟΥΝΙΟΥ Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ν' 5-13
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. στ' 18-23

δικαιοσύνη. Τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; Τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος. Νυνὶ δὲ ἐλευ-

σαρκὸς ὑμῶν ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτω νῦν παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας ἐλεύθεροι ἦτε τῇ

θερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωῆν αἰώνιον. Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

Ἡ Πιο Φοβερὴ Δουλεία

«Παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ».

Μία λέξη ποὺ προκαλεῖ ἀποτροπιασμὸ καὶ ἀγανάκτηση. Σκληρὴ πάντοτε ἡ δουλεία. Εἶναι καταρράκωσις τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, δέσμευσις καὶ τυραννία τοῦ ἀνθρώπου, ὑποβάθμισις καὶ ἐξευτελισμὸς τῆς ἀξίας του. Τὰ ὑπόδουλα ἔθνη ποθοῦν καὶ μάχονται νὰ ἀποτινάξουν τὴ δουλεία. Ἰερὸς ὁ πόθος τους, εὐγενεῖς οἱ ἀγῶνες τους. Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη δουλεία, τὴν ὁποία πολλοὶ ἄνθρωποι δὲν τὴν πολυσκέπτονται, μολονότι ἡ τυραννία της εἶναι μεγάλῃ καὶ ἀφάνταστα ὀδυνηρή. Πρόκειται γιὰ τὴν ἠθικὴν δουλεία, τὴν δουλεία στὰ πάθη, ποὺ εἶναι χειρότερη ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν, τὴν πολιτικὴν, τὴν οἰκονομικὴν καὶ ὁποιαδήποτε ἄλλη δουλεία. Γιὰ τὴν καταθλιπτικὴν αὐτὴν δουλεία τῆς ἁμαρτίας μίλησε πολλὰς φορὰς ὁ Κύριος καὶ κάνει ἐπανειλημμένον λόγο ἡ Ἁγία Γραφή. Αὐτὴ τὴ δουλεία ἐννοεῖ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν γράφει πρὸς τοὺς Ρωμαίους **«εἶχατε προσφέρει τὰ μέλη σας δοῦλα εἰς τὴν ρυπαρότητα τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ἀνομίας».**

Ἡ Χειρότερη Δουλεία

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἦταν δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν δουλεία ἤλθε νὰ μᾶς ἀπαλλάξει ὁ Χριστός. **«Ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας»** γράφει σὲ ἓνα στίχο προηγουμένως. **«Παρεστήσατε, λέγει, τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν».** Ἐδώσατε καὶ καταστήσατε, εἴτε παρασυρόμενοι λόγῳ ἀδυναμίας εἴτε θεληματικὰ καὶ μὲ ἀνάληψη τῆς πλήρους εὐθύνης, τὰ μέλη τοῦ σώματός σας δοῦλα στὴν ἁμαρτία, ἡ ὁποία καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπο ἀκάθαρτο ἀπέναντι στὸν ἑαυτό του καὶ ἀπέναντι στὸν Θεό. Τὸν ἐξωθεῖ καὶ τὸν παρασύρει συνεχῶς σὲ κάθε παράβασις καὶ παρανομία.

Καὶ ὡς **«μέλη τοῦ σώματος»** ὁ Παῦλος ἐννοεῖ ὁλόκληρο τὸ σῶμα καὶ τὶς αἰσθήσεις του, ὅταν αὐτὸ ἐργάζεται τὸ κακό. Τὰ μάτια βλέπουν τὴν πονηρία, πονηρὲς εἰκόνες φέρνουν στὴν ψυχὴ καὶ προκαλοῦν ἁμαρτωλὲς ἐπιθυμίες. Τὰ αὐτιά ἀκοῦνε σαπρολογίες καὶ χυδαιότητες, τὶς ἀποθηκεύουν στὴ μνήμη καὶ τὶς ἔχουν διαθέσιμες γιὰ χρῆσιν ἀπὸ τὸ στόμα. Ἡ γλῶσσα ἐκτοξεύει τὰ δηλητηριώδη βέλη τῆς συκοφαντίας, τῆς δολιότητος, τῆς ψευδολογίας καὶ τῆς κατακρίσεως. Οἱ ἐμπαθεῖς ἄνθρωποι, λέει ὁ ψαλμωδός, **«ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν ... ἰὸς ἀσπίδος»** (=δηλητήριο ὀχιᾶς) **ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν»** (Ψαλμ. ε' 10, 1γ' 3). Τὰ χέρια ἀπλώνονται σὲ πολλὰ κακὰ ἔργα. Τὰ πόδια τρέχουν σὲ περιοχὰς ὅπου κυριαρχεῖ ἡ ἁμαρτία, οἱ διαπληκτισμοὶ καὶ οἱ ἔριδες. Φυσικὰ γιὰ τὰ ἁμαρτήματα δὲν εὐθύνονται τὰ μέλη τοῦ σώματος. Αὐτὰ εἶναι ἀπλῶς ἐκτελεστικὰ ὄργανα. Εὐθύνεται ἡ

καρδιά καὶ ἡ θέλησις, ὁ ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος, ποὺ κατάντησε δοῦλος τῆς ἁμαρτίας.

Ὅσο συχνότερα ὁ ἄνθρωπος νικᾶται ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ δουλεύει σὲ αὐτὴν, τόσο καὶ περισσότερο ὑποδουλώνεται καὶ καταντᾷ ἀνελεύθερος δοῦλος της. **«Ὡ γὰρ τις ἤττηται, τούτῳ καὶ δεδούλωται»** (Β' Πέτρ. β' 19). Γίνεται κανεὶς δοῦλος στὰ ἁμαρτωλὰ πάθη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχει νικηθεῖ καὶ κυριευθεῖ, στὸν ἐγωισμό καὶ τὶς πολυάριθμες ἐκδηλώσεις του. Καὶ τὸ φοβερότερο, γίνεται ἀξιοδάκρυτος δοῦλος τοῦ πονηροῦ, ὑπακούοντας καὶ ἐκτελώντας τὰ θελήματα ἐκείνου. Εἶναι **«ἐζωγρημένος»**, ὅπως λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, **«πιασμένος στὴν παγίδα»** τοῦ διαβόλου (Β' Τιμ. β' 26).

ΛΥΤΡΩΤΗΣ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

Καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἄνθρωπος αἰσθάνεται καὶ ἀπεχθάνεται αὐτὴ τὴν δουλεία. Βλέπει ὅτι ἔχει χάσει τὴν ἐλευθερίαν του, ὅτι σύρεται αἰχμάλωτος ἀπὸ τὰ πάθη. Βλέπει, ὅτι ἡ θέλησί του ἔχει δεσμευθεῖ καὶ κλίνει πρὸς τὸ κακό. Γνωρίζει ποῖο εἶναι τὸ καλό, τὸ ἐκτιμᾷ καὶ κατὰ βάθος τὸ ἐπιθυμεῖ. Θὰ ἤθελε καὶ αὐτὸς νὰ εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπὸ τὴν τυραννία τῶν παθῶν. Ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ τώρα ἔχει καταντήσει, δὲν τὸ κατορθώνει. Αἰσθάνεται καὶ μπορεῖ νὰ ἐπαναλαμβάνει γιὰ τὸν ἑαυτό του ὅσα ὁ ἀπόστολος Παῦλος βάζει στὸ στόμα ἐνὸς ἁμαρτωλοῦ.

Βλέπω, λέει ὁ ἁμαρτωλός, ὅτι μέσα μου κυριαρχεῖ ὁ νόμος καὶ ἡ δύναμις τῆς ἁμαρτίας. Εὐχαριστοῦμαι μὲ τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδίαν μου στὸν νόμο τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ **«βλέπω ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου, ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου».** Καὶ ἔτσι **«οὐ γὰρ ὁ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω»** (Ρωμ. ζ' 23, 19). Αὐτὸ εἶναι τὸ φοβερὸ ψυχικὸ δράμα τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν κατάστασις ἐννοοῦσε καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν ἔλεγε **«θλίψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου τὸ κακόν»** (Ρωμ. β' 9).

Ἀλλὰ σὲ ὥρα φωτισμοῦ, μεταστροφῆς καὶ ἀνανήψεως, ἀναφωνεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς **«εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ»** (Ρωμ. ζ' 24, 25). Γιατὶ ὁ Χριστὸς ἤλθε νὰ καταργήσει τὴν δουλεία τῆς ἁμαρτίας, νὰ καταλύσει τὰ ἔργα καὶ τὴν τυραννία τοῦ διαβόλου καὶ ὡς Παντοδύναμος ἐλευθερωτὴς ἤλθε **«ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμένους καὶ ἐξ οἴκου φυλακῆς καθημένους ἐν σκότει».** Αὐτὸς βροντοφωνεῖ **«τοῖς ἐν δεσμοῖς ἐξέλθετε»** (Ἠσ. μβ' 7, μθ' 9).

Λιοντάρι μέ προβιά;

Τὸ ἀκοῦμε συχνά. Ἡ καρδιά νὰ εἶναι καθαρὴ, τίμια, εἰλικρινής. Ὅλα τὰ ἄλλα δὲν ἔχουν σημασία.

- Αὐτὸς κατὰ βάθος εἶναι καλός, μᾶς λένε, μὴ κοιτᾶτε ποὺ φαίνεται διαφορετικός.

Κατ' ἀρχὴν συμφωνοῦμε. Πρωταρχικὸ ρόλο παίζει τὸ ἐσωτερικὸ περιεχόμενον τοῦ ἀνθρώπου. «**Ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἄνθρωπος**» (Α' Πέτρ. γ' 4). Τί ἔχει, δηλαδή, καὶ τί κρύβει μέσα του. Τί εἶναι καὶ ὅχι τί φαίνεται. Εἶναι χρυσάφι ἢ εἶναι γυαλιστερός ντενεκές; Εἶναι γεμάτος ἢ ἄδειος; Τὴν πρώτη σημασία ἀσφαλῶς δὲν τὴν ἔχει τὸ τί φαίνεται ἀπὸ ἔξω, ἀλλὰ τί εἶναι μέσα του.

Ἄλλο ὅμως μιὰ ιεράρχηση καὶ μιὰ ἀξιολόγηση καὶ ἄλλο κατάργηση καὶ ἀπορρίψη. Ἡ οὐσία δὲν καταργεῖ τὸν τύπο, ὅπως καὶ ὁ τύπος δὲν ἀπορρίπτει τὴν οὐσία. Γιατὶ συχνὰ ὁ τύπος ἢ αὐτὸ ποὺ πολλοὶ θεωροῦν τύπο, συγκρατεῖ καὶ προφυλάσσει τὴν οὐσία. Φλούδα, λένε. Τσόφλι. Περιτύλιγμα. Ἔστω. Ἀλλὰ χωρὶς αὐτὰ δὲν ἔχεις καὶ δὲν συγκρατεῖς οὔτε τοὺς καρπούς. Δὲν μπορεῖς, π.χ. νὰ θεωρεῖς ἄχρηστο τὸ τσόφλι τοῦ ἀβγοῦ, ἐπειδὴ εἶναι τσόφλι καὶ ὅχι οὐσία, γιατί τότε καταστρέφεις καὶ τὴν οὐσία. Δὲν ἀρκεῖ ἐπομένως μονάχα νὰ εἶσαι. Πρέπει καὶ νὰ φαίνεσαι. Μὴν τὸ θεωροῦμε δευτερεύον ἢ ἐπουσιῶδες. Εἶναι πολὺ σωστὸ αὐτὸ ποὺ λέγεται: «*Ἡ γυναῖκα τοῦ Καίσαρα δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶναι τίμια. Πρέπει καὶ νὰ φαίνεται τίμια μὲ τὴν ὅλη ζωὴ της*».

Καὶ ὅμως, ἂν καὶ εἶναι μιὰ τόσο σπουδαία ἀλήθεια, σήμερὰ ἀμφισβητεῖται ἀπὸ πολλούς. Περιφρονεῖται καὶ γίνεται ἀντικείμενο χλευασμοῦ. Στὸ ὄνομα τῆς ἀπλότητος, τῆς εἰλικρινείας, καταργεῖται ἢ καλὴ συμπεριφορά, οἱ εὐγενικοὶ τρόποι, ἢ ἀξιοπρεπὴς ἐξωτερικὴ ἐμφάνιση.

- Σημασία δὲν ἔχει τί θὰ φερέσεις, πῶς θὰ ἐμφανισθεῖς,

πῶς θὰ συμπεριφερθεῖς! Σημασία ἔχει τί εἶσαι, μᾶς λένε. Καὶ προσθέτουν: Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι ὑποκρισίες. Ἄλλωστε τὸ ράσο δὲν κάνει τὸν παπὰ!

Μάλιστα, τὸ ράσο δὲν κάνει τὸν παπὰ. Ὅμως δὲν νοεῖται καὶ παπὰς χωρὶς ράσο. Τὸ ἔνδυμα θὰ λέγαμε, ὅχι μόνον χαρακτηρίζει αὐτὸν ποὺ τὸ φοράει, ἀλλὰ καὶ τὸν βοηθάει. Τοῦ θυμίζει ἔστω μερικὰ πράγματα ποὺ δὲν πρέπει νὰ λησμονεῖ. Ἐχει θετικὴ καὶ οὐσιαστικὴ ἐπίδραση.

Πρέπει νὰ τὸ ἔχουμε προσέξει καὶ στὸν ἑαυτὸ μας. Σὲ ἄλλη ψυχολογικὴ κατάσταση βρισκόμαστε, ὅταν εἴμαστε καλὰ καὶ μὲ εὐπρέπεια ντυμένοι καὶ σὲ ἄλλη ὅταν πρόχειρα. Διαφορετικὰ αἰσθάνεται ὁ στρατιώτης, ὁ ἀξιωματικὸς μὲ στρατιωτικὴ στολὴ καὶ ἄλλιῶς μὲ πολιτικὴ περιβολή. Τὸ ἴδιο βλέπουμε ἓνα στρατηγὸ ντυμένο μὲ τὴ στολὴ του, μὲ ὅλα τὰ διακριτικὰ τοῦ ἀξιώματός του καὶ τὸ ἴδιο ὅταν τὸν ἀντικρίζουμε ὡς ἀπλὸ πολίτη;

Ποιὸς ἀμφιβάλει; Ἄν ἡ λεοντὴ δὲν κάνει τὰ λιοντάρια, ὅμως θὰ ἦταν γελοῖο τὸ θέαμα νὰ βλέπουμε λιοντάρια ντυμένα μὲ προβιές. Στὸ λιοντάρι ταιριάζει ἡ λεοντή. Γιατὶ αὐτὴ ἀνταποκρίνεται στὴ λιονταρίσια καρδιά. Ἄν τὸ παραμορφώσουμε, τὸ γελοιοποιοῦμε.

Ὅχι, λοιπόν, ἀκραῖες καταστάσεις. Φυσικοί, ἀπλοί, ἀνεπιτήδευτοι. Τὸ ὑπογραμμίζουμε: Ἡ ὄψη ἔχει ἀσφαλῶς τὴν ἀξία της, ἀλλὰ μόνον καὶ ἐφόσον εἶναι

ἀντικατόπτρισμα τῆς καρδιάς. Διαφορετικὰ πρόκειται γιὰ κακόγνωμη Δαλιδᾶ, λαμπερὴ ἐξωτερικὰ, τρομερὴ ἐσωτερικὰ, «**ἐνώτιον** (σκουλαρίκι) **εἰς χοῖρου ρύγχος**» (Παροιμ. ια' 22), ὅπως χαρακτηριστικὰ τονίζει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Ἄν θέλουμε ἀληθινὴ ἀπλότητα καὶ φυσικότητα, ἂς μὴν ξεχνᾶμε τὴν ἐσωτερικὴ πνευματικὴ μας καλλιέργεια. Χωρὶς αὐτὴ ἡ φυσικότητα εἶναι φαινομενικὴ, ψεύτικη. Ἔνας ἀγρὸς ἀκαλλιέργητος, γεμάτος ἀγκάθια, εἶναι φυσικὸς. Δὲν εἶναι ὅμως κατάλληλος γιὰ σπορὰ καὶ πρόσφορος σὲ καρποφορία. Ἡ ἀπλότητα ἢ ἀληθινὴ, εἶπαμε, πηγάζει ἀπὸ τὴν καρδιά. Ὅχι ὅμως ἀπὸ ὅποιαδήποτε καρδιά. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν καρδιά τὴν ἀγνὴ καὶ καθαρὴ, τὴν εὐαίσθητη, τὴν καλλιεργημένην χριστιανικά. Καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ τῆς καρδιάς, εἶναι ἡ καρδιά τῆς ζωῆς, τῆς ἀληθινῆς ζωῆς. Φροντισμένη, λοιπόν, ἢ στολὴ τῆς ψυχῆς, ὅπως τὴν θέλει ὁ Κύριος καὶ Θεὸς μας, μὲ τίς ἀρετὲς τῆς ἀγάπης, τῆς ταπεινοφροσύνης... Δὲν θὰ ἀδιαφορήσουμε ὅμως καὶ γιὰ τὴν ἐξωτερικὴ μας συμπεριφορὰ καὶ ἐμφάνιση. Δὲν πηγαίνει κανεὶς στὴν Ἐκκλησίαν, ὅπως πηγαίνει σὲ μιὰ κοσμικὴ ἐκδήλωση ἢ ὅπως κυκλοφορεῖ στὴν κουζίνα, ἐν ὀνόματι τῆς ἀπλότητος. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς λέει: «**Ἡ ἐνδυμασία τοῦ ἀνθρώπου, τὸ γέλιο του καὶ τὸ βάδιμά του διαλαλοῦν, τί ἄνθρωπος εἶναι**» (Σοφία Σειραχ ιθ' 30).

ZQH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZQH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZQH» Σ.Α., Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξιος: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἱπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΣΤ΄

(1775 - 1821)

6

Ἡ σύνεση καὶ ἡ φρόνηση τοῦ Πατριάρχου Κύριλλου τὸν βοήθησε στὴν ἐθνικὴ του δράση. Ἔτσι ἂν καὶ ἦταν ἐπὶ κεφαλῆς κάθε ἐθνικῆς προσπάθειας, τὸ ὄνομά του δὲν φαινόταν πουθενά. Δούλευε κάτω ἀπὸ τὴ μύτη τοῦ Σουλτάνου, χωρὶς θόρυβο. Ταπεινά, ἀπλά, συνετὰ ἐργαζόταν γιὰ τὴν ἀνάσταση τοῦ Γένους. Ὡς τὴν ὥρα ποὺ ἡ Πύλη ἄρχισε κάτι νὰ ὑποψιάζεται καὶ τὸν ἀπομάκρυνε ἀπὸ τὴν Πόλη, ὅπως θὰ δοῦμε ἀργότερα.

Στὸ μεταξὺ ἄς ρίξουμε μιὰ γρήγορη ματιὰ καὶ σ' ἓναν ἄλλο τομέα δράσεως τοῦ ἀκαταπόνητου ἠγέτη, στὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς πρόνοιας. Ὁ Κύριλλος τὰ χρόνια ποὺ ἔμεινε Πατριάρχης, ἔγινε ὁ προστάτης τῶν φτωχῶν, ὁ πατέρας τῶν ὀρφανῶν, ὁ συμπαραστάτης χιλιάδων Ἑλλήνων, ποὺ ἀργοπέθαιναν στὶς φυλακές. Καὶ δὲν ἦταν μόνο οἱ φυλακισμένοι. Μυριάδες ἑλληνόπουλα ὀρφανὰ γύριζαν στὰ καλντερίμια ζητώντας ἓνα κομμάτι ψωμί. Χιλιάδες οἰκογένειες ζοῦσαν μέσα στὴ φτώχεια καὶ τὴ μιζέρια. Γιὰ ὅλους αὐτοὺς φρόντιζε ὁ Πατριάρχης. Ζητοῦσε ἀπὸ παντοῦ χρήματα καὶ τὰ ἔστελνε στὶς δυστυχισμένες οἰκογένειες. Εὔρισκε σπίτια γιὰ τὰ ὀρφανὰ. Ἀνεβοκατέβαινε στὴν Ὑψηλὴ Πύλη, παρακαλοῦσε, ἔδινε ἐγγυήσεις, γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση φυλακισμένων. Καὶ τί δὲν ἔκανε γιὰ νὰ σώζει τοὺς Ἑλληνες ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ τυράννου!

Τοῦτα ὅμως δὲν ἦταν τὰ μόνα ἔργα τοῦ Πατριάρχου. Τὸ «βεράτι» (ἡ λέξη «βεράτι» ἀπὸ τὴ ρίζα μπερ = δίκαιο, ἀρετὴ, κύρος, σήμαινε κάθε ἔγγραφο ἐπικυρωτικὸ ἀξιώματος, ποὺ ἐξεδίδετο ἐκ μέρους τοῦ ἀνώτατου ἄρχοντα), τοῦ Σουλτάνου, ποὺ δινόταν σὲ κάθε Πατριάρχη, ἔδωσε στὸν Κύριλλο κι ἄλλες ἐξουσίες. Τὸν ἔκανε ὑπάτο δικαστὴ τῶν ρωμιῶν. Καὶ τότε ρωμιοὺς δὲν ἔλεγαν μόνο τοὺς Ἑλληνες, ποὺ ἀποτελοῦσαν τὸ δυναμικότερο στοιχεῖο μέσα στὴν Αὐτοκρατορία. Τότε ρωμιοὶ ἔθεωροῦντο καὶ οἱ Βούλγαροι καὶ οἱ Ρουμάνοι καὶ οἱ Ἄλβανοί. Ὅλοι αὐτοὶ ὅταν εἶχαν διαφορὲς μεταξὺ τους, κατέφευγαν στὸ Φανάρι καὶ ζητοῦσαν ἀπὸ τὸν Πατριάρχη τὸ δίκιο τους. Καὶ κάτι ἀκόμα πιὸ περίεργο. Καὶ οἱ Τοῦρκοι καμιά φορὰ κατέφευγαν στὸν Κύριλλο γιὰ διάφορα ζητήματα, ποὺ εἶχαν μὲ Ἑλληνες ἢ Ἑβραίους. Περισσότερο ὅμως, οἱ ραγιάδες ἔτρεχαν στὸν Πατριάρχη, ζητώντας δικαιοσύνη καὶ προστασία. Τὰ μαῦρα ἐκεῖνα χρόνια ὁ σεπτὸς θρόνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦταν τὸ καταφύγιο τοῦ πονεμένου Ἑλληνισμοῦ!

Παρ' ὅλες ὅμως τίς τόσες καὶ τόσες ἀπασχολήσεις, ποὺ βάραιναν τὸν Ἐθνάρχη, αὐτὸς δὲν ἔπαυσε οὔτε στιγμὴ νὰ ἐκδηλώνει τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὴν παιδεία καὶ τὰ γράμματα. Σὲ ὅλους τοὺς ἱστορικοὺς ἔχει κάνει ἰδιαίτερη ἐντύπωση ἡ στοργὴ

τοῦ Κύριλλου πρὸς τὴν νεότητα. Πόσες φορὲς οἱ δάσκαλοι καὶ οἱ μαθητὲς τῶν σχολείων τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν ἐξεπλάγησαν ἀπὸ τὴν ἀπροσδόκητη καὶ ἀθόρυβη ἐμφάνιση τοῦ Πατριάρχου στὴν τάξη τους. Καὶ πάντοτε εἶχε τὴν καλὴ συνήθεια νὰ μὴ φεύγει ἀπὸ τὸ σχολεῖο χωρὶς νὰ πεῖ δυὸ λόγια ἐνθουσιαστικὰ στοὺς ἀφανεῖς ἥρωες, στοὺς δασκάλους, καὶ χωρὶς νὰ δώσει πατρικὲς συμβουλὲς στοὺς μαθητὲς. Τόνιζε στοὺς δασκάλους τὴν ἅγια τους ἀποστολή. Τοὺς προέτρεπε ἐπίσης νὰ διαβάζουν καὶ ἄλλα βιβλία, ἰδίως μάλιστα τοὺς μεγάλους Ἑλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας.

Σ' ἓνα γεγονός, ποὺ μᾶς διηγεῖται ὁ Τανταλίδης, φαίνεται ζωντανὰ αὐτὴ ἡ ἰδιαίτερη ἐκτίμησή του στοὺς Πατέρες καὶ ἰδίως στὸν Χρυσόστομο. *Θυμάμαι, γράφει, ὅτι κάποτε ἐξεθείαζα τὸν Πίνδαρο καὶ τὰ χορικά τῶν τραγικῶν. Δίπλα μου καθόταν ὁ Πατριάρχης. Συντροφιά του εἶχε ἓνα τόμο τοῦ Χρυσόστομου. Κάποια στιγμή, γεμάτος ἐνθουσιασμό, χτυπάει τὸν τόμο τοῦ Χρυσόστομου καὶ μοῦ λέει:*

—Παῖδί μου, αὐτὴ τὴν χρυσορρήμονα πηγὴ ποιὸς θὰ τὴν ἀντλεῖ;

—Δέσποτά μου, τοῦ ἀπάντησα τότε, νομίζω ὅτι τὰ βιβλία αὐτὰ εἶναι μόνο γιὰ τοὺς κληρικοὺς καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὰ συνιστῶ στοὺς νέους.

Τότε ὁ ἀείμνηστος μὲ κοίταξε καὶ μοῦ εἶπε μὲ ἀγάπη:

—Παῖδί μου, ἡ πηγὴ εἶναι ἀνεξάντλητη καὶ ἰκανὴ νὰ πλουτίσει ὅλους...

Ὁ Κύριλλος εὐχαριστιόταν νὰ ἐπισκέπτεται, ὅπως εἴπαμε, ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς Βασιλεύουσας. Ἰδιαίτερα ὅμως ἀγαποῦσε νὰ πηγαίνει στὴ Μεγάλῃ Σχολῇ τοῦ Γένους, γιὰ τὴν ὁποία τόσο δραστήρια εἶχε δουλέψει. Σὲ μιὰ ἀπὸ αὐτὲς τίς ἐπισκέψεις του συνέβηκε καὶ τὸ ἔξῃς ὁμορφο περιστατικὸ:

Ἦταν μέρα ἐξετάσεων. Μέρα γιορτῆς γιὰ τὴ Σχολή. Οἱ καθηγητὲς εἶχαν ἐργασθεῖ ὅλο τὸ χρόνο. Οἱ μαθητὲς εἶχαν μελετήσῃ ὅσο μπορούσαν καλύτερα μὲ τὴν εὐγενικὴ φιλοδοξία νὰ πάρουν καλοὺς βαθμούς. Ἡ ὥρα τῶν ἐξετάσεων πλησίαζε. Κόσμος πολὺς ἦταν συγκεντρωμένος στὴ μεγάλη αἴθουσα τῆς Σχολῆς καὶ περίμεναν τὸν Ἐθνάρχη. Ἐνας ξεχωριστὸς θρόνος ἦταν στημένος γιὰ τὸν Κύριλλο. Σὲ λίγο ὁ Πατριάρχης ἀργά-ἀργά μπῆκε στὴν αἴθουσα. Δὲν κάθησε στὸ θρόνο. Πῆρε μιὰ καρέκλα καὶ κάθησε δίπλα στὴν ἔδρα τοῦ δασκάλου. Σταύρωσε τὰ χέρια του καὶ τὸ μάτι του καρφωνόταν ἄλλοτε πάνω στὴν ἔδρα καὶ ἄλλοτε στοὺς νεαροὺς σπουδαστὲς, ποὺ σὲ λίγο ἐπρόκειτο νὰ σκορπιστοῦν στὰ πέρατα τοῦ Ἑλληνισμοῦ φέρνοντας, σὰν ἄλλα χελιδόνια, τὴν πνευματικὴ ἄνοιξη.

(Συνεχίζεται)

ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΙΣΟΠΕΔΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Κοινός τόπος ότι η εκπαίδευση βρίσκεται σε κρίση. Όλοι ανησυχούν. Οί γονείς ιδιαίτερα αγωνιούν για το μέλλον των παιδιών τους, τόσο άβεβαιο, παρά τις αίματηρες θυσίες τους. Οί μὲν μιλοῦν για μεταρρύθμιση και οί δὲ για ἀπορρύθμιση. Τὸ πρόβλημα ὅμως τῆς παιδείας - ζήτημα ζωῆς ἢ θανάτου για τὸ Ἔθνος μας - πρέπει νὰ τὸ δοῦμε καθαρὰ χωρὶς προκαταλήψεις και χωρὶς τοὺς παραμορφωτικούς φακούς τῆς μικροπολιτικῆς. Γι' αὐτὸ και χαιρόμαστε για τὴ βαρυσήμαντη ἐπιστολὴ πὸν ὑπογράφουν κορυφαῖοι Ἀκαδημαϊκοί, οί κ.κ. Κ. Βαγενᾶς, Θ. Βαλτινός, Ν. Κονομῆς, Γ. Κοντόπουλος, Σ. Κριμιζῆς, Ε. Μουτσόπουλος, Δ. Σκαρβέλης, Α. Φωκᾶς και Λ. Χριστοφόρου, τακτικά μέλη τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἀπόσπασμα τῆς θαρραλέας αὐτῆς φωνῆς παραθέτουμε στή συνέχεια: «*Ενόψει τῆς σκληρῆς πραγματικότητας πὸν ἀντιμετωπίζει ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία, ἡ γενικὴ κατεδάφιση τοῦ συστήματος τῆς παιδείας εἶναι βέβαιο ὅτι θὰ ἐπιταχύνει τὴν παρακμὴ τῆς χώρας. Ἡ ἰσοπέδωση και ἡ ἐξ αὐτῆς ἐγκατάλειψη τῆς ἀξιοκρατίας, ὅχι μόνο στὴν παιδεία, ἀλλὰ και σὲ ὅλες τὶς κρατικές και κοινωνικές δραστηριότητες, δὲν εἶναι καλὸς οἰωνός για τὸ μέλλον. Οἱ Ἕλληνες πολῖτες πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουν πλήρως τί ἐπιχειρεῖται μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν παραπάνω πολιτικῶν: ἐπιστροφή τοῦ χάους στα ΑΕΙ και ἑλλιπέστατη ἐκπαίδευση για τὴ φοιτητικὴ μας νεολαία, καταστροφὴ τῆς ἀμιλλας στὴ δευτεροβάθμια και τὴν πρωτοβάθμια ἐκπαίδευση μὲ ἰσοπέδωση πρὸς τὰ κάτω, μαρασμός τῆς ἔρευνας και τῆς καινοτομίας πὸν τροφοδοτοῦν τὴν ἀνάπτυξη σὲ ὅλες τὶς κοινωνίες και ἀπαισιοδοξία για τὸ μέλλον. Πάνω ἀπ' ὅλα ὅμως, ἡ σχεδιαζόμενη πολιτικὴ θὰ στερήσει ἀπὸ μαθητές, φοιτητές και ἀπὸ τοὺς ἐναπομείναντες νέους ἐπιστήμονες τὸ βασικὸ τους κίνητρο για βελτίωση, ἀφοῦ αὐτὴ πλέον οὔτε θὰ ἐνθαρρύνεται οὔτε θὰ διακρίνεται οὔτε φυσικά θὰ ἀνταμειβεται. Ἀντιθέτως, ἡ μετριότητα ἀνάγεται σὲ στόχο και ἡ στασιμότητα σὲ στάση ζωῆς. Εἶναι προφανές ὅτι οἱ Ἕλληνες πολῖτες δὲν ἐπέλεξαν συνειδητὰ αὐτὸ τὸ μέλλον για τὰ παιδιά τους, δηλαδή ἰσοπέδωση στὴν ἀγραμματοσύνη και τὴν ἀνεργία. Τὰ θέματα τῆς παιδείας και μάλιστα τῆς ἀριστείας εἶναι θέματα πρώτιστης σημασίας και πρέπει νὰ συζητηθοῦν ἐν- ρέως και δημοκρατικά μὲ φορεῖς και ἀνθρώπους πὸν ἔχουν τὴν ἐμπειρία τῆς ἐπιτυχημένης ἐφαρμογῆς, πρὶν ἐπιβληθοῦν προσωπικές ἢ και ἰδεολογικές ὑπουργικές ἀπόψεις ὡς ἔθνητικὴ πολιτικὴ για τὴ χώρα.*

«Ἡ ΜΑΥΡΗ ΒΙΒΛΟΣ...»

Δὲν μποροῦν, δυστυχῶς, μερικοὶ νὰ ἀποδεχθοῦν και νὰ ὁμολογήσουν τὴν παταγώδη ἀπο-

τυχία τοῦ Μαρξισμού, ὡς ὑλιστικοῦ ἀθεϊστικοῦ και τυραννικοῦ συστήματος. Μέχρι ἑνὸς σημείου εἶναι κατανοητό. Οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ εἶχαν συνδέσει τὴ ζωὴ και τὴν ἰδεολογία τους μὲ ἕνα σύστημα ἕκ πεποιθήσεως ὀλοκληρωτικό και ἀνελεύθερο. Ἐπὲσαν ἔξω. Συγγνωστό. Τὸ νὰ ἐμμένουν ὅμως και νὰ ἐπιμένουν στὸ κραυγαλέο ψέμα και νὰ ἐθελουφλοῦν πρὸς τὴν ἀλήθεια, αὐτὸ πλέον δὲν συνιστᾶ λάθος. Συνιστᾶ πάθος. Τώρα νὰ δώσουμε ἐμεῖς τὴν ἀπάντηση ἀποτελεῖ ματαιοπονία. Τὴν παίρνουμε ἐνδεικτικά ἀπὸ τὸ βιβλίον πὸν κυκλοφόρησε και στὰ ἑλληνικά: «Ἡ Μαύρη Βίβλος τοῦ Κομμουνισμού - Ἐγκλήματα, Τρομοκρατία, Καταστολή» (Ἐκδόσεις - Βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἐστίας σελ. 868, Ἀθήνα 2001): «*Τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον τῆς «Μαύρης Βίβλου» ἔγκειται σὲ κάτι πολὺ ἀπλό. Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πὸν κάποιοι - ἱστορικοὶ ἐρευνητές, ἀριστεροὶ ἀκόμα και σήμερα - ἀποφασίζουν νὰ ἀθροίσουν τοὺς νεκροὺς πὸν ἄφησαν πίσω τους ἐκτὸς τῶν ἄλλων, οἱ ἐρυθροὶ Χμέρ τοῦ Πόλ Πότ, τὸ Μεγάλο Ἄλμα πρὸς τὰ Μπρός τοῦ Μάο Τσέ Τούνγκ, οἱ Δίκες τῆς Μόσχας στὴ δεκαετία τοῦ τριάντα και ἡ ἐξέγερση τῆς Κροστάνδης τὸ 1921... Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ τοῦ συνδυασμοῦ εἶναι κατ' ἀρχάς ἕνα ἄθροισμα: Ὁ ἀριθμὸς τῶν 85 ἑκατομμυρίων νεκρῶν - κατ' ἄλλους κοντὰ 100 - οἱ ὅποιοι θυσιάστηκαν για νὰ τροφοδοτηθεῖ ἡ οὐτοπία εἶναι τρομακτικός... Χώρια ἐννοεῖται οἱ ἐξόριστοι, οἱ κυνηγημένοι ἢ οἱ ἐκτοπισμένοι στα γκουλάκ...». Τὸ εἶχε ἤδη διακηρύξει ὁ Σολζενίτιν ἀπὸ προσωπικὴ του ἐμπειρία: «*Οὐδέποτε ὑπῆρξε σὲ ὀλόκληρο τὸν πλανήτη και σὲ ὀλόκληρη τὴν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπινου γένους, καθεστῶς πὸν σκληρό, πὸν αἱμοσταγὸς και συγχρόνως πὸν διαβολικὰ πανοῦργο.**

«ΝΑΡΚΗ», ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ

Ὁ ἀριθμὸς τῶν θανάτων κατ' ἔτος, ἀπὸ μερικῶν ἐτῶν, ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὸν ἀριθμὸ τῶν γεννήσεων σὲ βαθμὸ ἀνησυχητικό. «Τὸ δημογραφικὸ πρόβλημα «νάρκη» για τὸ σύστημα κοινωνικῆς ἀσφάλισης. Νὰ τί ἀποκαλύπτει ἡ ἀναλογιστικὴ μελέτη... Σὲ θρυαλίδα πὸν ἀναμένεται νὰ τινάξει τὸ σύστημα κοινωνικῆς ἀσφάλισης στὸν ἀέρα ἐξελίσσεται τὸ δημογραφικό. Στὴν ἀναλογιστικὴ μελέτη πὸν ἔχει ὀλοκληρώσει ἡ Ἐθνητικὴ Ἀναλογιστικὴ Ἀρχή, φαίνεται ἡ δραματικὴ συρρίκνωση τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδας, ἀπὸ 11.045 ἑκατ. ἄτομα σὲ 8,5 ἑκατ. τὸ 2060. Ἡ εἰκόνα πὸν ἀποκαλύπτεται μέσω τῆς μελέτης για τὴν ἐξέλιξη τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος τῆς χώρας εἶναι τρομακτική...» («Καθημερινή» 8.3.2015). Δραματικὴ ἢ πραγματικότητα κρούει διαρκῶς τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου. Καιρός, ἔστω και τώρα, νὰ ληφθοῦν γενναία μέτρα για τὴν ἐνίσχυση τῶν πολυτέκνων.

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰπποκοράτους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ